

**“ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ ТӨСӨЛ”-
ИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
/АЖ АХУЙ НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР:0004103 /**

АГУУЛГА

1	ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	1
1.1	Ерөнхий мэдээлэл	1
1.2	2025 оны барилгын ажлын хэрэгжилтийн талаарх товч танилцуулга	5
1.2.1	Дамба дэд төвд хэрэгжих DARI-1, 2 төслийн мэдээлэл	5
1.2.2	ASKG-DA гэрээний багц: 150 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн төлөвлөлт	7
1.2.3	DAEC гэрээний багц: Цахилгаан, холбоо, интернэтийн шугам сүлжээ татах ажил ...	8
1.2.4	СЕР гэрээний дугаартай: 58-р сургууль болон 83-р ус түгээх байр орчмын тохижилтын ажил:	9
2	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ХАМРАХ ХҮРЭЭ..	12
3	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА.....	12
3.1	Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газарзүйн нөхцөл.....	12
3.2	Уур амьсгал	13
3.3	Агаарын чанар.....	13
3.4	Геологийн тогтоц ба геоморфологи.....	14
3.4.1	Геологийн тогтоц	14
3.4.2	Геоморфологийн нөхцөл	15
3.5	Гадаргын ус	15
3.5.1	Сэлбэ гол.....	16
3.6	Газрын доорх ус	16
3.7	Хөрсөн бүрхэвч	16
3.8	Ургамлан нөмрөг.....	17
3.9	Амьтны аймаг	18
3.10	Тусгай хамгаалалттай газар нутаг.....	18
3.11	Түүх, соёлын өв.....	19
4	ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	20
4.1.1	Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	20
4.1.2	3.2 Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний арга зүй.....	20
4.1.3	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	25

5	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ БҮРЭЛДЭХҮҮН, НИЙТ ЗАРДАЛ.....	29
6	СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	31
6.1	DARI-1 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:	31
6.2	DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:	41
6.3	GWD гэрээний дугаартай Авто зам, цэвэр, бохир, дулааны шугам сүлжээ болон холбогдох дэд бүтцийн ажлын хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил	52
6.4	DAEC гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025 онд хийгдэх дэд бүтцийн ажлууд:	56
6.5	ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2025 онд хийгдэх ажлууд:	66
6.6	CEP гэрээний дугаартай тоглоомын талбайн тохижилтын ажил	71
7	НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	76
7.1	Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ.....	76
7.2	Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн.....	76
7.3	DARI-1 болон DARI-2 гэрээний дугаартай багц	77
7.4	GWD гэрээний дугаартай хөрсний ус зайлуулах.....	78
7.5	ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг	79
7.6	DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа.....	80
7.7	CEP гэрээний дугаартай Тоглоомын талбайн тохижилт төсөл	80
8	БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	81
9	НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	81
10	ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	82
11	ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	83
12	ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	87
12.1	ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2025 онд хийгдэх ажил	89
12.2	DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа.....	90
13	ОРЧНЫ ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР (ОХШХ).....	91
14	БОМТ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ	98
15	УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ, ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ.....	99

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1-1. Төслийн байршил.....	1
Хүснэгт 1-2. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажлын тоо хэмжээ.....	2
Хүснэгт 1-3. Дамбадаржаа дэд төвд 2024 оны барилгын ажлын явц.....	2
Хүснэгт 5-1. Дамбадаржаа дэд төвийн 2025 БОМТ-ний зардлын хураангуй	30
Хүснэгт 6-1. DARI-1 багцын 2025 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	31
Хүснэгт 6-2. DARI-2 багцын 2025 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	41
Хүснэгт 6-3. DAEC багцын 2025 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	56
Хүснэгт 6-4. ASKG-DA багцын 2025 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	66
Хүснэгт 7-1. Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ	76
Хүснэгт 7-2. Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн.....	76
Хүснэгт 9-1. Газар эзэмшлийн нөхцөл байдал	81
Хүснэгт 13-1. Лабораторийн шинжилгээний тариф.....	91
Хүснэгт 14-1 . БОМТ хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь.....	98
Хүснэгт 15-1. Удирдлага зохион байгуулалт, оролцогч талуудад мэдээлэл өгөх, тайлагнах, хэлэлцүүлэх арга хэмжээ.....	99

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1-1. Төслийн талбайн байршил.....	1
Зураг 1-2. 2024 оны барилгын ажлын явц.....	3
Зураг 1-3. Дамбадаржаа дэд төвийн засаг захиргааны хил хязгаар	4
Зураг 1-4. Төлөвлөж буй цэцэрлэгийн ерөнхий төлөвлөлт	7
Зураг 3-1. Дамбадаржаа дэд төвийн байршил, Засаг захиргааны хил хязгаар	13
Зураг 3-2. Төслийн талбай орчмын геологи.....	14
Зураг 3-3. Судалгааны талбай орчмын гадаргын усан сүлжээ	15
Зураг 3-5. Гэр хорооллын хашаа хоорондох гудамжны ургамалгүй, ерөнхий төрх байдал.....	18
Зураг 3-6. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгууд.....	19

1 ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

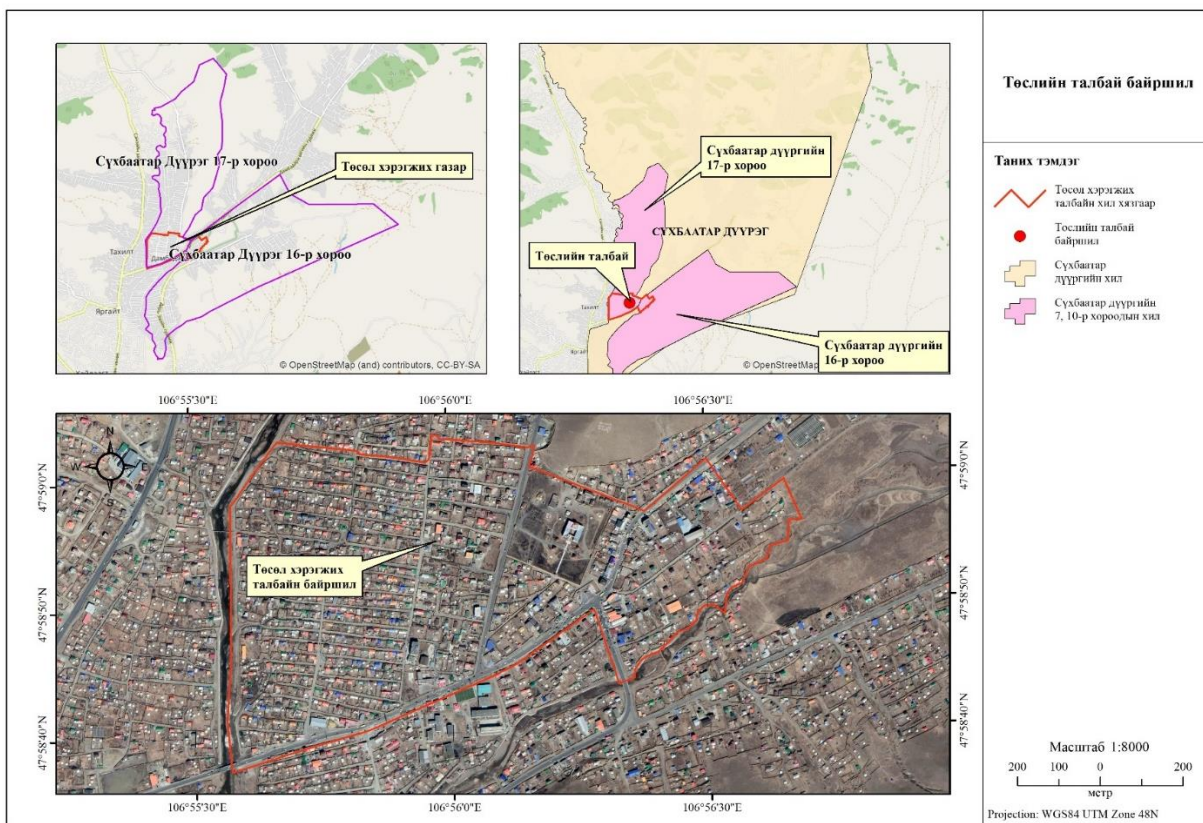
“Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн 2-р үе шатанд хамрагдах Дамбадаржаа дэд төв нь Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт нийт 70.7 га талбайг хамран оршино. Төсөлд хамрагдах нутаг дэвсгэр нь одоогийн байдлаар 1145 өрхийн 4,236 оршин суугчтай ба 1 га талбайд 69 хүн ногдож байгаа хэдий ч уг төсөл хэрэгжсэнээр 2030 онд 1973 өрх, 7105 хүн 17 блоконд оршин сууж 1 га-д ногдох хүн амын тоо 165 болон өсөн нэмэгдэх төлөвтэй байна. Төслийн талбайн байршил, засаг захиргааны хуваарийг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 1-1. Төслийн байршил

№	Дүүрэг	Хамрах хороод	Координатын солбицол
1	Сүхбаатар дүүрэг	16, 17, 18-р хороод	47° 58' 51.9" 106° 55' 56.1"

Төслийн хүрээнд хийхээр төлөвлөгдсөн дэд бүтцийг хөгжүүлэх ажлын тоо хэмжээг доорх хүснэгтэд чиглэл тус бүрээр нь хураангуйлан үзүүлэв.

Зураг 1-1. Төслийн талбайн байршил

Хүснэгт 1-2. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажлын тоо хэмжээ

Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажлууд	Ажлын тоо хэмжээ
DARI-1	Авто зам	Урт: 1063 м, өргөн: 7 м
	Дулаан хангамж	- Дулааны шугам Урт= 1141 м, диаметр (Ф150~350мм) - Дулааны дэд станц: 3 байрлалд
	Цэвэр усан хангамж	Цэвэр усны шугам: Ф150~300мм, урт= 1044 м
	Ариутгах татуургын сүлжээ	Бохирын шугам: Ф200~300мм, урт= 1817 м
	Дренажийн шугам	Дренажийн шугам: урт 863 м, өргөн 1-1.5 м
DARI-2	Авто зам	Урт: 1526 м, өргөн: 7 м
	Дулаан хангамж	- Дулааны шугам Урт= 1453 м, диаметр (Ф150~350мм) - Дулааны дэд станц: 4 байрлалд
	Цэвэр усан хангамж	Цэвэр усны шугам: Ф150~300мм, урт= 1360 м
	Ариутгах татуургын сүлжээ	Бохирын шугам: D200~300мм, урт= 1214 м
	Дренажийн шугам	Дренажийн шугам: урт 522 м, өргөн 1-1.5 м
DAEC	Цахилгаан хангамж	Цахилгааны кабель шугам: урт= 3038 м, хүчин чадал 160-240 kВ.мм 10/0.4kВ хүчин чадалтай хаалттай дэд станц (ХТП) шинээр байгуулах: 6 байрлалд Хаалттай хуваарилах байгууламж шинээр байгуулах: хүчин чадал 10kВ, 1 байрлалд.
	Холбоо харилцаа	Холбооны төвийн барилга: 1 байрлалд, 1 давхар барилга Шилэн кабель: урт=3 км Холбооны шугам: урт 6.3 км, диаметр: 110мм
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэг	792м2 талбай бүхий 2 давхар барилга, 150 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтай
GWD	Үерийн хамгаалалт	Дамбадаржаагийн үерийн сувгийг тохижуулах: Урт 895м, өргөн 1.0-1.5m; Ус нэвтрүүлэх туннель, урт: 540m, өргөн 300-500 мм
CEP	Тоглоомын талбайн тохижилт	58-р сургууль болон 83-р ус түгээх байр орчмын тоглоомын талбай орчны тохижилтын ажил хийгдэнэ.

Хүснэгт 1-3. Дамбадаржаа дэд төвийн барилгын ажлын явц

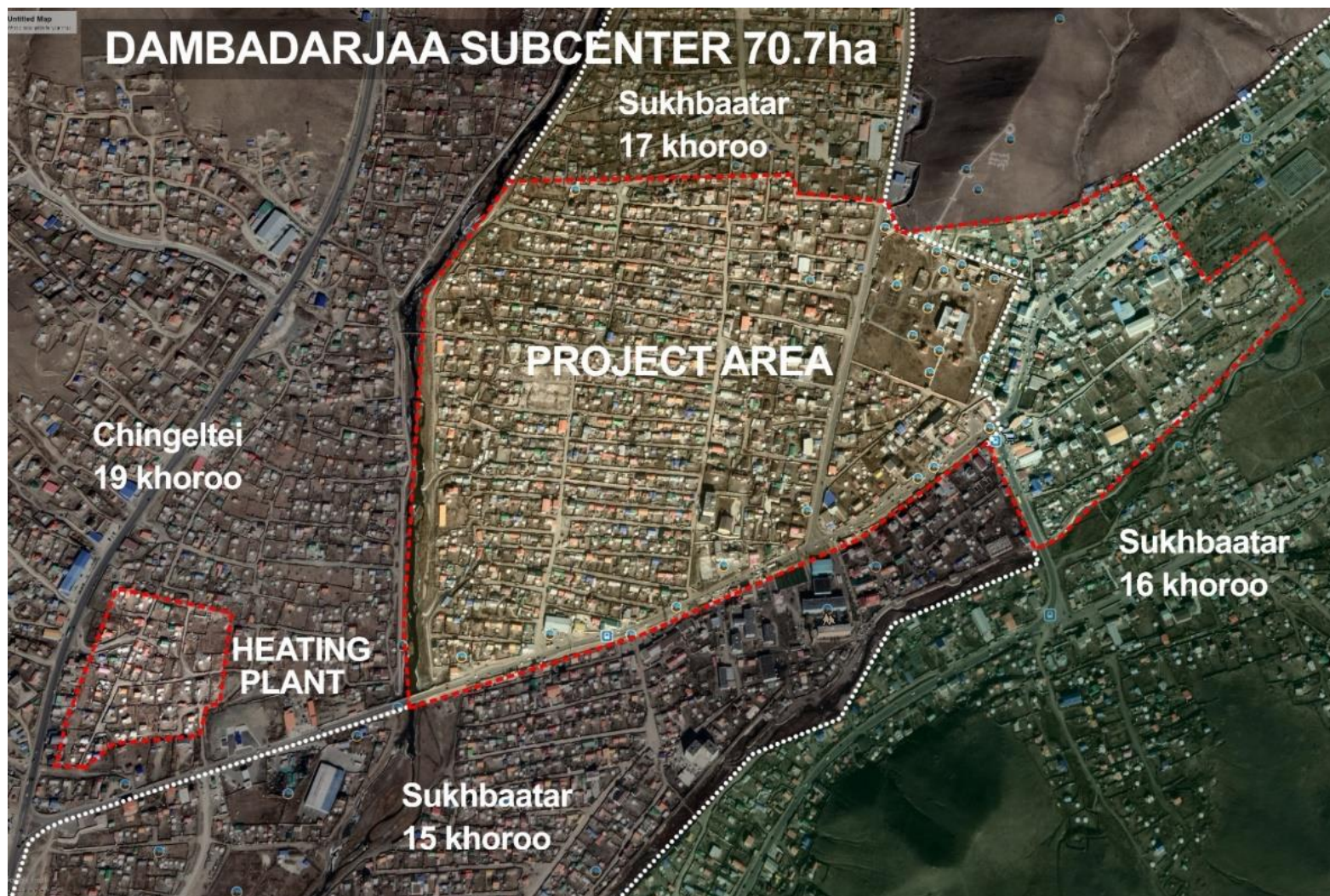
Гэрээний дугаар	Бүтээн байгуулалтын ажлын тодорхойлолт	Байршил	2024 оны барилгын ажлын явц	2025 оны хийгдэх барилгын ажил	Барилгын ажлын явцын хувь	2025 онд барилгын ажил гүйцэтгэх байгууллагын нэр
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга	СБД-ийн 16,17-р хороод	Барилгын үндсэн ажил хийгдсэн	Барилгын ажлыг 2025 онд багтааж дуусгах	48	Голомт Констракшн ХХК
DARI-1	Авто зам, дэд бүтцийн шугам сүлжээ байгуулах ажлууд, 1-р хэсэг	СБД-ийн 16,17-р хороод	Шороон далангийн ажил дууссан.	Үндсэн суурь ажил хийгдэнэ	60	Янчэнг Шинггуо Констракшн Инженйринг ХХК
DARI-2	Авто зам, дэд бүтцийн шугам сүлжээ байгуулах ажлууд, 2-р хэсэг	СБД-ийн 16,17-р хороод		Үндсэн суурь ажил хийгдэнэ	57	
DAEC	Цахилгаан, холбоо,	СБД-ийн 16,17-р	Шугам татах ажил	Барилгын ажлыг 2025	35	Монхас ХХК

Гэрээний дугаар	Бүтээн байгуулалтын ажлын тодорхойлолт	Байршил	2024 оны барилгын ажлын явц	2025 оны хийгдэх барилгын ажил	Барилгын ажлын явцын хувь	2025 онд барилгын ажил гүйцэтгэх байгууллагын нэр
	интернэтийн шугам сүлжээ татах ажлууд	хороод	хийгдсэн. Газар шорооны ажил дууссан.	онд багтааж дуусгах		
GWD	Хөрсний ус зайлуулах дренажын ажил	СБД-ийн 16,17-р хороод	Шугам татах ажил хийгдсэн. Газар шорооны ажил дууссан.	Барилгын ажлыг 2025 онд багтааж дуусгах	80	Янчэнг Шингүо Констракшн Инженйиринг ХХК
DAFPE	Дамбадаржаагийн үерийн сувгийн тохижилтын ажил	СБД-ийн 16,17-р хороод	2023 оны11 дууссан.		100	JV of Newconstruction LLC and Tenuunkhas Sar LLC
CEP	Тоглоомын талбайн тохижилт	СБД-ийн 17-р хороо	Барилгын ажил эхлээгүй	-	-	-

Зураг 1-2. 2024 оны барилгын ажлын явц

Зураг 1-3. Дамбадаржаа дэд төвийн засаг захиргааны хил хязгаар

1.2 2025 оны барилгын ажлын хэрэгжилтийн талаарх товч танилцуулга

1.2.1 Дамба дэд төвд хэрэгжих DARI-1, 2 төслийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл		
Ерөнхий мэдээлэл	Аж ахуй нэгжийн нэр:	“Янчен Шингуо Констракшн Инженеринг” ХХК
	Бүртгэлтэй хаяг:	Жансу муж Янчен хот Ше Яан дүүрэг Хадэ суурин Наньюан 2-27-2
	Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний дугаар:	Улсын бүртгэлийн дугаар: 320924000086159 Регистрийн дугаар: 9935924
	Хуулийн этгээд:	Шү Чангуо
	Аж ахуй нэгжийн хэлбэр:	ХХК /хувь хүн хөрөнгө оруулсан /
	Гэрчилгээний ангилал:	Хот төлөвлөлт, шугам сүлжээ дулааны дэд төв 3-р зэрэг, Авто замын байгууламж, замын гэрэлтүүлэг, замын бетон хийцийн тусгай гүйцэтгэл 3-р зэрэг
	Үйл ажиллагааны чиглэл:	Дамба дэд төвийн авто зам, цэвэр ус дамжуулах шугам, бохир ус зайлуулах шугам сүлжээ болон холбогдох дэд бүтцийн ажил.
	Дэд төвийн байршил	Төслийн хүрээнд явагдах салбар шугамын холболтын ажлууд нь Сүхбаатар дүүргийн 14-р хороо, Чингэлтэй дүүргийн 18-р хороодыг хамарна.
Дамба дэд төвд хэрэгжих DARI-1, 2 төслийн төлөвлөгөө	Авто замын төлөвлөлт	Дамбадаржаа дэд төв нь 7 буудал руу чиглэсэн төв зам, Дарь эхийн зам, Бэлх чиглэлийн зам гэсэн 3 үндсэн замын голд оршдог хэдий ч тус дэд төв дотор хатуу хучилттай авто замын сүлжээ байхгүй. Гэр хорооллын нарийн гудамжууд нь шороон замаар холбогдсон байдаг бөгөөд зарим хэсэгтээ машин зөрөх боломжгүй нарийхан буюу үзэгдэх орчин хязгаарлагдмал давчуу хэсгүүд ихтэй. Дамбадаржаа дэд төвийн авто замын сүлжээг сайжруулах зураг төслийг боловсруулахдаа Улаанбаатар хотын хөгжлийн Мастер төлөвлөгөөнд үндэслэн, тус дэд төвийн оршин суугчдаас гаргасан санал хүсэлтийг харгалзан боловсруулсан. Тус төслийн хүрээнд Дамбадаржаа дэд төвд Сэлбэ голын орчмоос Дамбадаржаалин хийд, Дамбадаржаагийн гүүр хүртэлх чиглэлд 2.589 км урттай хатуу хучилттай авто замыг шинээр барьж байгуулахаар төлөвлөсөн. Уг зам нь 6 хэсгээс бүрдэх бөгөөд тус дэд төвийн эргэн тойрон дахь төв замуудыг дэд төв доторх замын сүлжээтэй холбосон 3 уулзвартай байна. Авто замын өргөн нь 7 метр 2 эгнээ нийт 2.589 км урт байхаар төлөвлөгдсөн.
	Цэвэр усан хангамжын төлөвлөлт	Дамбадаржаа дэд төвийн цэвэр усан хангамж нь гүний усны эх үүсвэртэй бөгөөд 1-р үе шатны хүрээнд Сэлбэ дэд төвд барьж ашиглалтад оруулсан 1500 м3 багтаамжтай Хайлааст усан сан ба 1000 м3 багтаамжтай Дамбадаржаа усан сангаас тус тус хангагдана. Эдгээр усан сангуудыг Гачууртын эх үүсвэрээс хангах ба "Гачууртын эх үүсвэр" нь Улаанбаатар хотын иргэд, ялангуяа гэр хорооллын 390,000, орон сууцны 43,500 оршин суугчдыг цэвэр аюулгүй усаар хангагдах боломжийг бүрдүүлсэн томоохон эх үүсвэр юм. Энэ эх үүсвэр нь Улаанбаатараас 26 километрийн зайд, зүүн хэсэгт, Баянзүрх дүүргийн 20 дугаар хороонд оршдог. Нэг хоногт 25,200 м.куб усыг олборлон түгээх хүчин чадалтай. Одоогийн байдлаар өөрийн хүчин чадлын 40 хувиар ажиллаж байгаа тус дэд станц нь хоногт дунджаар манай хотын нийт ундны усны хэрэглээний 5-8 хувь буюу 8,000- 12,000 метр куб усыг олборлон иргэдэд хүргэж байна. "Гачуурт эх үүсвэр"-ийн ажиллах хүчин чадал: ○ Хоногт 25,200 метр куб усыг олборлоно, ○ 21 ширхэг гүний худагтай ○ Усан сангийн багтаамж 3000*2, ○ 700мм хүчитгэсэн шилэн доторлогоотой шинэ технологи бүхий 18,8 км ус дамжуулах шугам, ○ 5.5 км цуглуулах шугам, ○ Халдваргүйжүүлэх төхөөрөмж зэргийг тус тус суурилуулжээ. Гачууртын эх үүсвэр нь олборлосон усыг Гачуурт усан санд хуримтлуулан

		ариутган цэвэршүүлсний дараа ф700 мм-ийн диаметр бүхий хоолойгоор дамжуулан Зүүн, хойд бүсийн усан санд нийлүүлж Хайлааст, Чингэлтэй, Долоон буудал, Дарь-Эх, Дамбадаржаа чиглэлийн гэр хорооллыг усаар хангах цаашид дээрх гэр хорооллуудад дахин төлөвлөлт хийж барилгажуулахад ундны усаар хангах томоохон ач холбогдолтой.
	Ариутгах татуургын сүлжээний төлөвлөлт	Хөтөлбөрийн хүрээнд дэд төвүүдийн бохир усны шугам сүлжээ төвлөрсөн системд холбогдож, төв цэвэрлэх байгууламж руу холбогдохоор төлөвлөгдсөн. Түүнчлэн төв цэвэрлэх байгууламжийн бетон хийцийг сайжруулах, технологи шинэчлэлтийн ажлуудыг хийснээр дэд төвүүдээс холбогдох бохирыг хүлээж авах нөхцөл бүрдэх ба технологийн шинэчлэл нь цэвэрлэгээний чанарыг сайжруулах ач холбогдолтой. Улаанбаатар хотын хүн амын 60 орчим хувь нь амьдардаг гэр хорооллын ихэнх айлууд хашаан дотроо дунджаар 3-4 метрийн гүнтэй нүх ухаж 00-ийн зориулалтаар ашигладаг бөгөөд ариутгах татуургын төвлөрсөн сүлжээнд холбогдоогүй байдаг. Иймд, гэр хороололд ашиглагддаг Нүхэн жорлон нь хөрсний бохирдлын томоохон эх үүсвэр болдог. Гэр хорооллын цөөн хэдэн айл болон албан газрууд нь бохирын септик ашигладаг бөгөөд дүүрмэгц нь соруулж зайлуулах байдлаар явдаг. Гэхдээ энэ нь харьцангуй өндөр өртөгтэй тул гэр хорооллын бүх айлд хэрэгжүүлэх боломжгүй юм. Тус төслийн 1-р үе шатны хүрээнд ариутгах татуургын сүлжээг Сэлбэ дэд төв хүртэл татсан бөгөөд 2-р үе шатны хүрээнд Сэлбэ дэд төвөөс цаашлуулан Дамбадаржаа дэд төв хүртэл шинээр 3.03 км урт бохир ус дамжуулах шугамыг барьж байгуулахаар төлөвлөсөн байна. Дамбадаржаа дэд төвөөс өдөрт 1540 м3 бохир ус цуглаарх ба түүнийг 200-300 мм-ийн диаметртэй уг шугамаар УБ хотын ариутгах татуургын төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлнэ.
	Дулаан хангамжын төлөвлөлт	Улаанбаатар хотын хүн амын 60% нь оршин суудаг гэр хороолол нь дулааны төвлөрсөн шугам сүлжээнд дийлэнх хэсэгтээ холбогдоогүй байгаа. Гэр хороолол дахь албан байгууллагууд нүүрсэн галлагаат бойлороор, айл өрхүүд нь сайжруулсан шахмал түлшин галлагаат зуухыг ашиглаж дулаанаа хангадаг. Дамбадаржаа дэд төв нь УБ хотын дулааны шугам сүлжээнээс 9.3км-ийн зайд орших бөгөөд уг дулааны шугамыг УБ хотын хойд хэсэгт орших Дамбадаржаа дэд төв рүү салбарлан татах ажлыг төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна. Улаанбаатар хотын өсөн нэмэгдэж буй дулааны хэрэгцээг хангахын тулд дулааны эх үүсвэрийн хүчин чадлыг нэмэх зорилгоор шинээр дулааны станц барих, одоо байгаа станцын хүчин чадлыг өргөтгөх зэрэг ажилд нийт 280 тэрбум төгрөгний хөрөнгө оруулалтыг сүүлийн 3 жилд хийгээд байна. Хэдийгээр УБ хотын дулааны эх үүсвэрийн хүчин чадал нилээд хэмжээгээр нэмэгдсэн хэдий ч энэ нь Дамбадаржаа дэд төвийг дулааны хэрэгцээг шийдэхэд хангалттай бус байна. Иймд төслийн хүрээнд Дамбадаржаа дэд төвийг дулаанаар хангах 58 мВатт хүчин чадалтай дэвшилтэт технологи бүхий 130/70 хэмд усыг халаах тус бүр 18 Гкал чадалтай НТБҮШ зуухтай дулааны станцыг Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хорооны нутагт барихаар төлөвлөн ТЭЗҮ-г боловсруулах шатандаа явж байна. Дулааны станцын барилгажих талбай 22000м2, барилгын ашигтай талбай 18000м2 байна. Газар чөлөөлөлтөнд 37 нэгж талбар өртөнө. Тус дулааны станцын төсөлд тусгайлан БОННУ хийгдэх тул энэхүү тайланд дулааны станцын талаар оруулаагүй болно. Шинээр баригдах дулааны станцаас Дамбадаржаа дэд төв рүү 150-350 мм-ийн голчтой, 2594 метр урт дулааны шугам хоолойг татах бөгөөд уг хоолойгоор 24.51 Гкал дулаанаар дэд төвийг хангана. Мөн 7 байрлалд дулааны дэд станцыг барьж байгуулна.

1.2.2 ASKG-DA гэрээний багц: 150 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн төлөвлөлт

Хүн амын эрчимтэй өсөлтийн нөлөөгөөр хүүхдийн цэцэрлэгийн хүрэлцээ хангамж нь УБ хотын гол тулгамдсан асуудлуудын нэг болоод байгаа билээ. Дамбадаржаа дэд төвд хийсэн олон нийтийн уулзалт, хэлэлцүүлгүүдийн үр дүнгээр ч энэ нь батлагдсан юм. Хүүхдийн цэцэрлэг баригдсанаар 150 хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсрол үйлчилгээнд хамрагдах боломжтой.

Төлөвлөж буй хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга нь Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт баригдана. Тус цэцэрлэг нь гадна авто машины зогсоол, хүүхдийн тоглоомын талбай, хагас зоорийн давхартай ба 150 хүүхдийн хүчин чадалтай 2 давхар төмөрбетон карказтай 792 м² цэцэрлэгийн барилга, 975 м² тоглоомын талбай/, 1430 м² талбайтай, 19900 м² гадна задгай зам талбайтай байна.

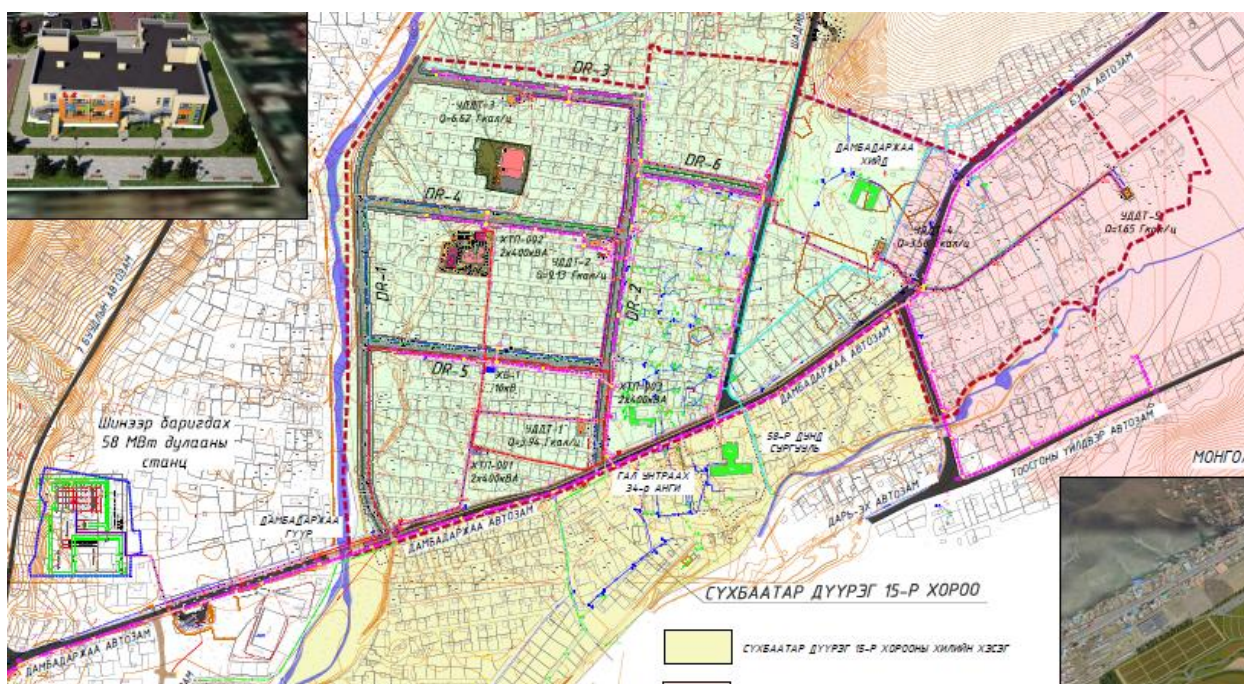
Зураг 1-4. Төлөвлөж буй цэцэрлэгийн ерөнхий төлөвлөлт

1.2.3 ДАЕС гэрээний багц: Цахилгаан, холбоо, интернэтийн шугам сүлжээ татах ажил

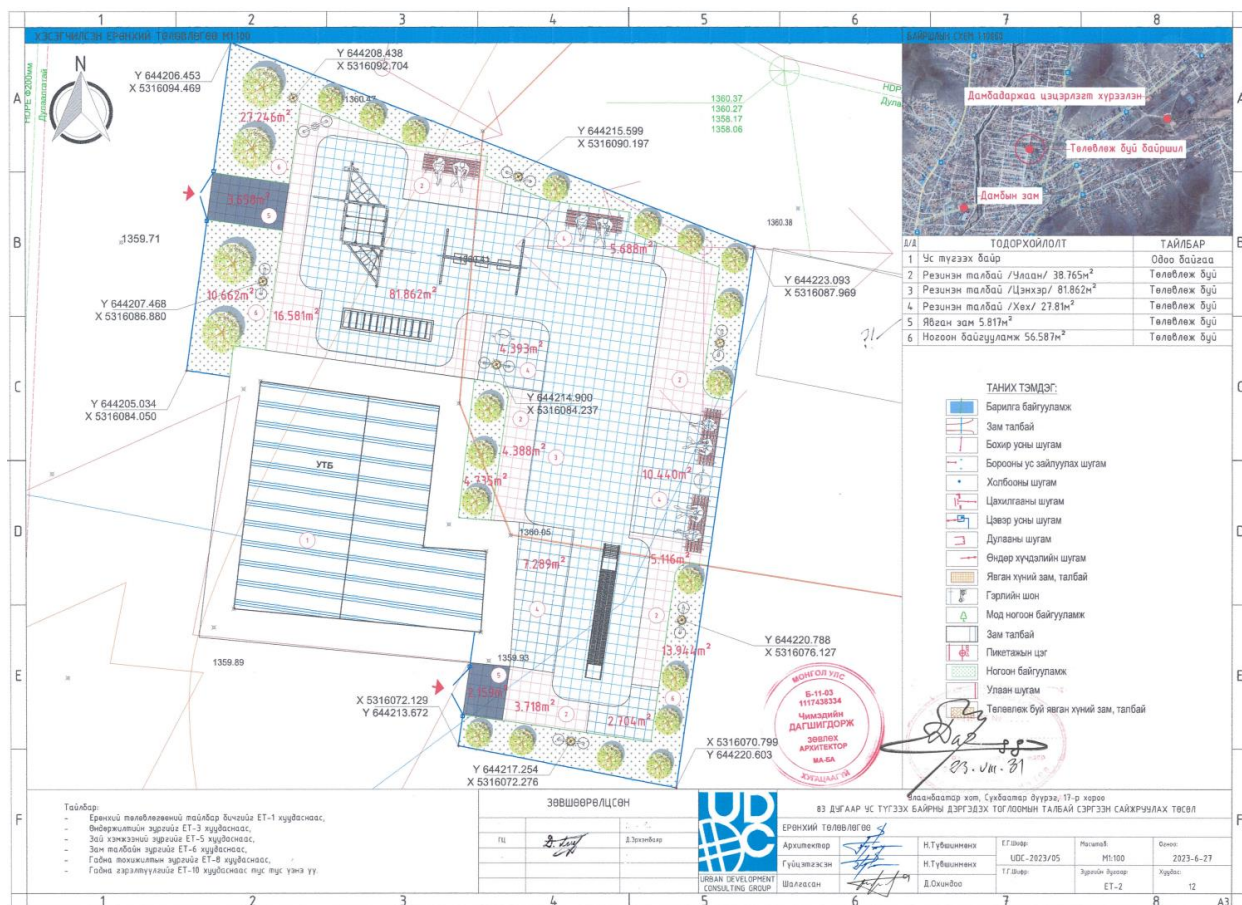
Дамбадаржаа дэд төвд Мэдээлэл холбооны техникийн өрөөний барилгыг эхний ээлжинд барьж байгуулна. "Өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ үндэсний хөтөлбөр"-ийн хүрээнд бүсүүдийг холбосон их багтаамжийн цагирган сүлжээ үүсгэх зорилгоор 3 км өндөр хурдны шилэн кабелийн сүлжээ байгуулна.

ХОЛБОО МЭДЭЭЛЭЛ – ТӨЛӨВЛӨЛТ			
	Нийт хүчин чадал	Шугамын урт	Бусад
Холбооны худаг сувагчлал	4-6 эгнээ	6,3 км	Ф 110 мм
Шилэн кабель		3 км	

83-р ус түгээх байр

Төлөвлөлтийн нийт 328.32м² талбайн 45% буюу 148.437м²-ийг тоглоомын талбай, 1.7% буюу 5.817м²-ийг явган зам, 17.2м²-ийг ногоон байгууламж эзэлж байна. Ерөнхий төлөвлөгөөний тохижилтонд дараах элементүүдийг төлөвлөсөн болно. Зүлэгжүүлэх талбайн 1м² талбайд 60-100г үр ноогдохоор тооцно. Моджуулалт: Хайлаас нь жил бүр цэцэглэж үрэлдэг мод юм. Байгаль цаг уурын харилцан адилгүй бүс нутгуудад зохицон ургах биологийн онцлогтой модлог ургамал юм. 5-10 метр өндөр ургадаг. Хайлаас нь ганл тэсвэртэй, сайтар усалж арчлахад үндэснээсээ амархан сэргэн ургадаг. Хайлаас нийт 21 ширхэгийг тарина. Модны сулгацыг хавар 4-р сарын 15-аас 5-р сарын 25 хүртэл тарина.

TӨСӨЛ

2 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэхүү төлөвлөгөөний зорилго нь 2025 онд явагдах барилгын ажлын үед байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, ерөнхий үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнүүд үр дүнтэй байгаа эсэхийг тогтооход оршино. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө, Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө, Түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө, Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр, БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь зэргээс бүрдэнэ.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-д заагдсан бүтэц, агуулга, аргачлалын дагуу боловсруулав.

Дамбадаржаа дэд төв нь нийт 70.7 га талбайг хамрах ба засаг захиргааны хил хязгаарын хувьд Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хороодыг хамарна.

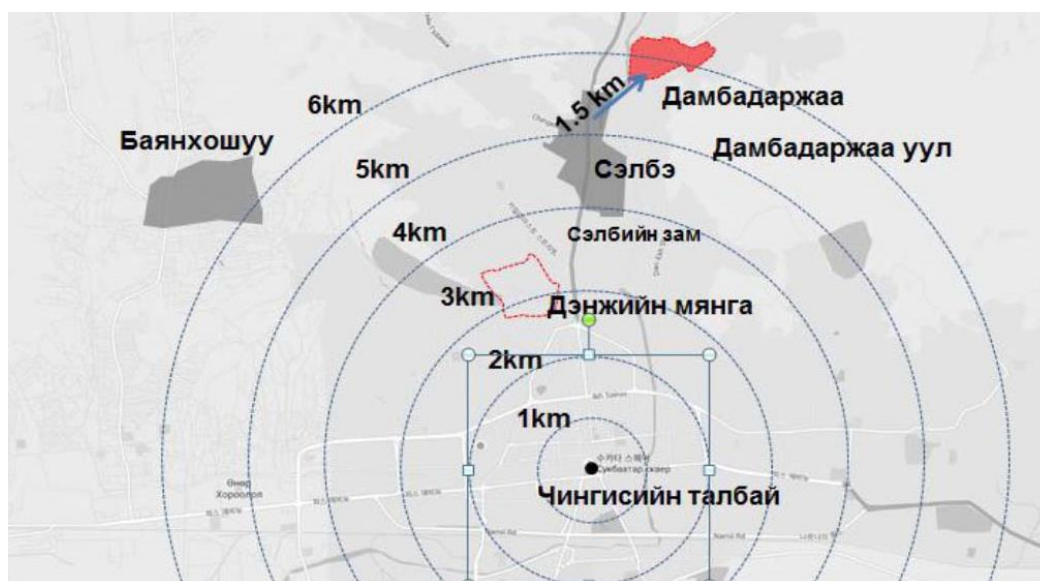
3 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА

3.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газарзүйн нөхцөл

Төлөвлөж буй Дамбадаржаа дэд төв нь Сүхбаатар дүүрэгт, ХТ-ийн хойд хэсгээс 6км зайд, Сэлбэ дэд төвийн төвийн талд байрладаг. Энэхүү дэд төв нь СБД-ийн 16,17,18-р хорооны нутагт нийт 70.7 га газрыг хамран Сэлбэ голын баруун талд оршдог. Дэд төвийн ихэнх хэсэг нь тэгш тал боловч урд болон хойд талаараа толгодтой. Дэд төвийн хөгжүүлэх гол онцлог нь Дамбадаржаалан хийд юм. Энэхүү хийд нь хотын гарал үүслийн цэгүүдийн нэг ба өргөн хэмжээний мод үржүүлгийн газар зүүн талд нь байрладаг. Дэд төв нь зуны цагт иргэд зуслан руугаа явахад дамжин өнгөрөх гол газрын нэг билээ.

Төслийн талбайн “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” төслийн талбай нь хотын баруун хэсэгт орших бөгөөд Улаанбаатар хот, түүний орчмын нутаг дэвсгэр нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалаар Хэнтийн уулархаг мужийн баруун урд үзүүрт Туул голын хөндийн 2.5-4 км хүртэл өргөсч тохойрсон татам болон дэнжийн хэсэгт байрладаг. Газарзүйн байршлын хувьд ойт хээрийн бүсэд багтдаг бөгөөд 1950-2268 м үнэмлэхүй өндөртэй Богдхан, Сонгинохайрхан, Чингэлтэй, Баянзүрх зэрэг өндөр уулсаар хүрээлэгдэнэ.

Зураг 3-1. Дамбадаржаа дэд төвийн байршил, Засаг захиргааны хил хязгаар

3.2 Уур амьсгал

Төслийн талбай орших Улаанбаатар хотын уур амьсгал нь манай орны уур амьсгалын эх газарлаг шинж чанарыг бүрэн илэрхийлэх эрс тэс шинжтэй. Өөрөөр хэлбэл сэрүүн бүсийн эх газрын уур амьсгалын эрс тэс эх газарлаг шинж чанарыг илэрхийлсэн тодорхой ялгарсан жилийн дөрвөн улиралтай, өвөл нь хүйтэн, үнэмлэхүй бага температур нь -38.3°C хүрдэг, үнэмлэхүй их температур нь 36.9°C хүрдэг, үнэмлэхүй их бага температурын агууриг нь (75.2°C) эрс тэс ялгаатай.

Жилийн дундаж температур нь 0.4°C , хамгийн хүйтэн I сарын дундаж температур -21.3°C бол хамгийн дулаан сар болох VII сарын дундаж температур 19.5°C байдаг байна. Улаанбаатар хотод жилд дунджаар 257.1 мм хур тунадас ордог. Хур тунадасны жилийн явцыг авч үзэхэд зуны улиралд 173.1 мм буюу жилийн нийлбэр хур тунадасны 89 орчим хувь нь унадаг бол үлдсэн хувь нь зунаас бусад улирлуудад унадаг байна. Салхины зонхилох чиглэлийн хувьд манай ерөнхий зонхилох чиглэл илэрдэг бөгөөд баруунаас нийт салхины чиглэлийн 22.1% баруун хойноос, хойноос 20%, баруунаас 13.5% давтагдалтай байдаг. Салхины хурдны олон жилийн дундаж нь төдий л ихгүй ойролцоогоор 2.1 м/с байдаг. Салхины хурдны жилийн явцаас авч үзвэл 4, 5 дугаар сард хамгийн их, харин хүйтний улиралд манай улсын нутагт төвтэй эсрэг циклон оршдог тул салхины хурд багасдаг байна.

3.3 Агаарын чанар

Цаг уурын орчны шинжилгээний газрын агаарын чанарыг хянах 100- айлын станцын мэдээг ашиглан тодорхойлов. Агаарын чанарыг хянах 100 айлын харуул нь Сүхбаатар дүүргийн 10-р хорооны нутагт байрлана.

2016-2018 онд төслийн талбай орчмын бүс нутгийн агаарын чанарын төлвийг тодорхойлох хяналтын цэгт хийсэн агаар дахь бохирдуулах бодисын жилийн дундаж агууламжийг Агаарын чанарын MNS 4585:2025 стандарт /АЧС гэх/ дахь хүлцэх хэм хэмжээ /XXX/-тэй харьцуулахад

хүхэрлэг хийн агууламж 0.014 мг/м^3 -д хүрч 0.7 дахин, том ширхэглэгт тоосонцорын агууламж 0.117 мг/м^3 -д хүрч 2.9 дахин, нарийн ширхэглэгт тоосонцорын агууламж 0.064 мг/м^3 -д хүрч 2.56 дахин, азотын давхар ислийн агууламж 0.017 мг/м^3 -д хүрч 0.4 дахин тус тус их байсан байна. 100 айлын харуулын 2016-2018 оны хяналт-шинжилгээний дүнгээс үзэхэд хүхэрлэг хийн жилийн дундаж агууламж 0.014 мг/м^3 буюу Агаарын чанарын стандарт (MNS 4585:2016, жилийн дундаж агууламж – 0.020 мг/м^3)-аас давсан бохирдолгүй байсан бол жилийн дундаж агууламж 2016 оноос 0.016 мг/м^3 -ээс 2017 онд 0.010 мг/м^3 болж буурч байгааг илтгэж байна.

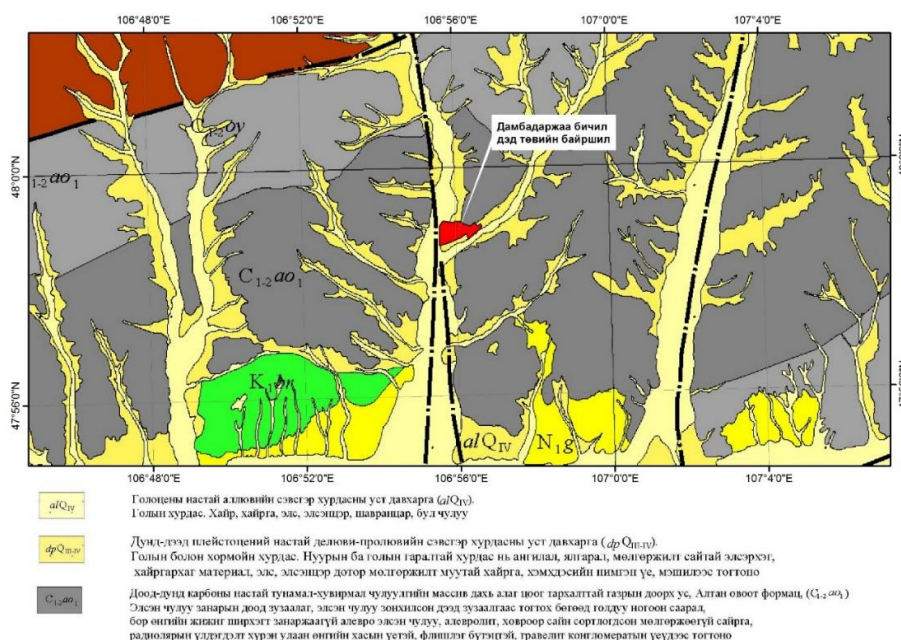
3.4 Геологийн тогтоц ба геоморфологи

3.4.1 Геологийн тогтоц

2004-2005 оны геоэкологийн региональ судалгаанд хамрагдсан Улаанбаатар хотын дэвсгэр талбайд болон зэргэлдээх зарим дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд геологийн тогтоцын хувьд доод-дунд девон, доод-дунд карбоны настай тунамал-бялхмал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг, дээд триас-доод юрийн настай гүний шургамал чулуулаг, доод цэрд, неогены плиоцены үеийн шаварлаг, түүнчилэн дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдас зонхилон тархажээ. Иймд тухайн бүс нутгийн геологийн тогтоцын дээр дурьдсан өвөрмөц онцлогийг үндэслэн, 2004-2005 онд явуулсан геоэкологийн региональ судалгааны талбайд тархсан нийт насны хурдас, чулуулгийг дараахи давхарга зүйн ангилалд хамааруулж байна. Үүнд:

- Доод-дунд девоны настай тунамал-бялхмал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг (D_{1-2})
- Доод-дунд карбоны настай тунамал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг (C_{1-2})
- Дээд триас-доод юрын настай гүний шургамал чулуулгийн массив (T_3-J_1)
- Доод цэрдийн настай тунамал хурдасны зузаалаг (K_1)
- Неогены плиоцены үеийн шаварлаг хурдасны зузаалаг (N_2)
- Дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдас / Q /

Зураг 3-2. Төслийн талбай орчмын геологи

3.4.2 Геоморфологийн нөхцөл

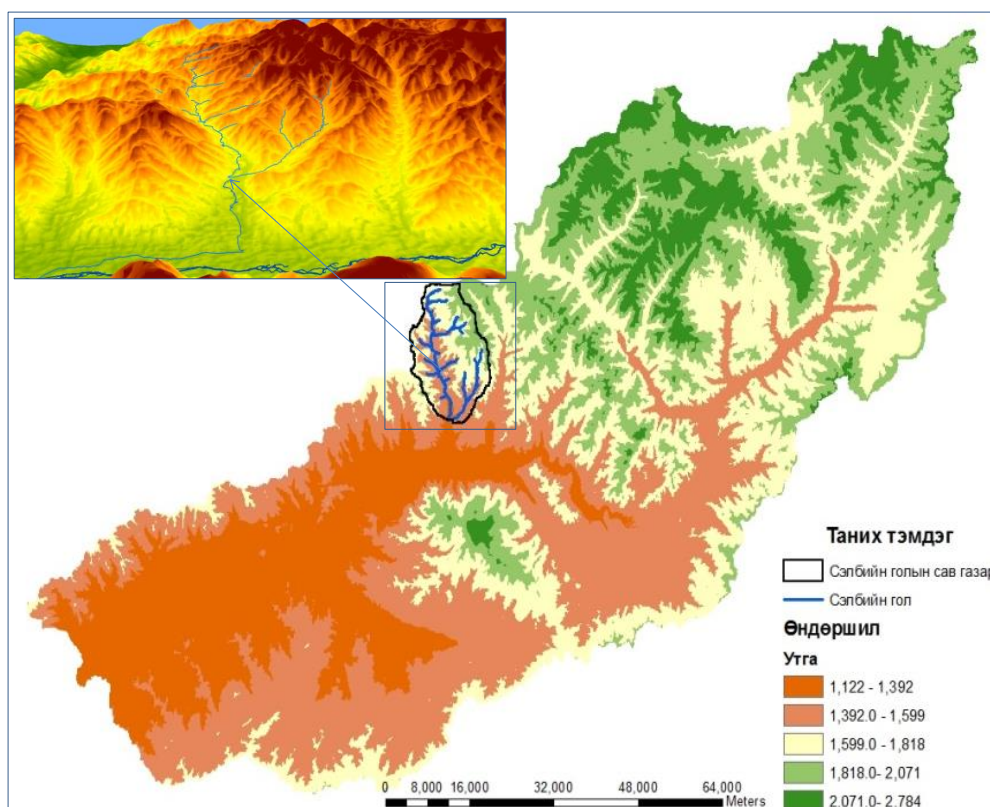
Төслийн бүс талбай орчмын бүс нутгийн геоморфологийн нөхцлийн хувьд газрын гадаргуугийн хотгор гүдгэрийн хэв шинжийн элэгдэл, идэгдэл-элэгдэл-хуримтлал болон хуримтлалын төрлийг ялгаж болно. Өндөр уулын бүсийн усан хагалбарын мужид зөвхөн газрын гадаргуугийн хотгор гүдгэрийн элэгдлийн хэв шинж зонхилж байхад намхан хэлхээ уул, бэсрэг толгодын хажуу ташлаг, энгэр, бэл, хормой болон гуу жалга, дэнжийн мөргөцгийн хэсэгт гадаргуугийн идэгдэл-элэгдэл-хуримтлалын төрөл давамгайлдаг.

3.5 Гадаргын ус

Энэхүү бүлэгт Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөрийн Дамбадаржаа-гийн хэсгийн гадаргын усны төлөв байдлын талаар тусгалаа.

Улаанбаатар хотын дэвсгэр талбай болон зэргэлдээх зарим дүүргийн бүс нутаг нь газар зүйн байршлын хувьд ойт хээрийн бүсэд 1950-2265 м үнэмлэхүй өндөртэй Богдхан, Сонгинохайрхан, Чингэлтэй, Баянзүрх зэрэг өндөр уулсын муж, түүнчлэн Туул голын ай сав, түүний хажуу жигүүрийн жижиг цутгал голуудын хөндийн хэмжээнд багтаж байрладаг.

Зураг 3-3. Судалгааны талбай орчмын гадаргын усан сүлжээ

Энэ бүс нутагт байгалийн тогтоц, уур амьсгалын нөхцлөөсөө хамааран гадаргын усан сүлжээ харьцангуй сайн хөгжсөн. Судалгааны талбайд ойролцоо орших гадаргын усан сүлжээ нь Сэлбэ, Туул голууд бөгөөд судалгааны талбайд хамгийн ойрхон нь Сэлбийн гол юм.

3.5.1 Сэлбэ гол

Сэлбэ гол нь Бага Хэнтий нурууны баруун урд хажуугийн салбар бэсрэг уулс болох Их Баян уулын (2033 м) ба Цохиот уулын (1706 м) завсараас эх авах ба Их баян ба Багабаян голуудын уулзвараас Сэлбэ нэртэй болж, Туул голд Улаанбаатар хотын Дулааны 4 дүгээр цахилгаан станц орчмоор цутгана. Голын дагуу Хандгайт, Шарга морьт, Яргайт, Бэлх зэрэг жижиг гол горхи, булгууд болон хур бороо элбэгтэй үед хоёр хажуугийн уулсаас хуурай сайрууд усжиж Сэлбэ голыг тэжээнэ.

Сэлбэ голын нийт урт ойролцоогоор 30 орчим км бөгөөд ус хурах талбай нь ойролцоогоор 300 км² гаруй болно. Голын урсацын 15-40%-ийг ул хөрсний ус эзлэх ба ус хурах талбайн усын хагалбарт ойртох тутам багасаж, голын адгаар нэмэгдэх зүй тогтолтой.

3.6 Газрын доорх ус

Энэхүү бүлэгт судалгааны талбай, түүний ойр орчмын газрын доорх усны байгалийн суурь нөхцөлийг тодорхойлсон. Судалгаанд хамрагдсан дэвсгэр талбайн хэмжээнд тухайн бүс нутгийн шинж төрхтэй гидрогеологийн нөхцлийг илэрхийлж буй газрын доорх усны тархалт, бүрэлдэн тогтолтын байгалийн ерөнхий зүй тогтол болон геологийн тогтоцын суурь нөхцлийн өвөрмөц онцлогийг үндэслэн, гидрогеологийн давхрага зүйчлэлийн хувьд дараах уст үе давхарга, цогцолбор, газрын доорх усны бусад хуримтлал, бөөгнөрлийг ялгаж байна Үүнд:

- Голоцены үеийн аллювийн гарал үүсэлтэй сэвсгэр хурдасны уст давхарга (alQ₂)
- Дунд-дээд плейстоцений үеийн делюви-пролювийн гарал үүсэлтэй сэвсгэр хурдасны уст давхарга (dpQ₁₋₂)
- Доод-дунд карбоны настай тунамал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг дахь уст цогцолбор (C₁₋₂) зэрэг болно.

3.7 Хөрсөн бүрхэвч

Судалгаа явуулсан нутаг дэвсгэр нь Монгол орны хөрс-газарзүйн мужлалаар Хангайн их мужийн өндрийн бүсшилийн Хэнтийн мужийн Хэнтийн баруун хэсгийн 39-р тойргийн (Үндэсний атлас, 2009) нутгийг хамран байрлах бөгөөд хотжилт, гэр хорооллын нөлөөгөөр *Хот суурингийн эвдэрсэн хөрс* болон өөрчлөгдсөн байна (“Монгол орны хөрсний джитал зураглал, хөрсний шинэчилсэн ангилал” сэдэвт ажлын тайлан, 2014). Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16, 17, 18-р хорооны нутаг, Дамбадаржаа орчмын газар нь талархаг гадаргыг хамарч далайн түвшнээс дээш 1340-1380 орчим метрийн өндөрт байрлана.

Хот суурингийн эвдрэлд их өртсөн хөрс. Дамбадаржаа орчмын Билгэхийн голын хөндий хэсгээр аллювийн ширэгт бараан хөрс болон аллювийн сайргархаг хөрсүүд бүрдэл байдлаар тархдаг байсан ба сүүлийн жилүүдийн хүн амын төвлөрөл, гэр хорооллын айл өрхүүд нэмэгдсэний нөлөөгөөр хөрсөн бүрхэвч эвдрэл, доройтолд орж байгалийн унаган төрхөө бүрмөсөн алдсан тул хөрсний шинэчилсэн ангиллаар **Хот суурингийн эвдэрсэн хөрсний** ангилалд багтах болсон.

- “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төсөл хэрэгжүүлэхээр Дамбадаржаагийн гэр хороололд – 70.7 га талбайг сонгосон байх ба энэ орчмын газруудын дийлэнх хэсгийг гэр хорооллын эвдэрч, доройтсон газар эзлэх ба барилга байгууламж бүхий газар бага хэсгийг эзэлнэ.
- Дамбадаржаагийн гэр хорооллын энэ орчимд анх байгалийн нөхцөлдөө Аллювийн ширэгт бараан болон аллювийн сайргархаг хөрсүүд бүрдэл байдлаар тархдаг байсан хэдий ч хотжилт, хүн амын өсөлт, төвлөрөлийн нөлөөгөөр хот суурингийн эвдэрсэн хөрстэй болсон байна.

3.8 Ургамлан нөмрөг

Сүүлийн жилүүдийн хотын хүн амын механик өсөлт, гэр хорооллын өсөн нэмэгдэж байдал нь ургамлан нөмрөгт сөргөөр нөлөөлж суурьшлын бүс бүхий газрууд, тэр дундаа хашаа хоорондох гудамж талбай ургамалгүй, халцгай нүцгэн болох нөхцөл улам бүр нэмэгдэж байна. “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төсөл хэрэгжих Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хорооны Дамбадаржаа орчмын гэр хорооллын нутаг дэвсгэрт явуулсан судалгаагаар ургамалжилт дараахи байдалтай байна. Үүнд:

Гэр хороолол хэт их төвлөрсөн, гудамж хоорондох зай талбай бага байхын зэрэгцээ хашаа хоорондох гудамжиндаа авто замын нөлөөгөөр хөрсний эвдрэл ихээр үүссэн, ихэнхдээ ургамалгүй

халцгай нүцгэн байна. Гэр хорооллын зарим гудамжны хашааны ёроол хэсгийн нарийхан зурвас газарт алаг цоог ургамалтай байна. Айлуудын хашааны ёроол хэсгийн багахан зурвас хэсэгт армаг тармаг ургасан хиаг, лууль, халгай бүхий ургамалтай байх ба тэдгээрийг дараах зургуудаар харууллаа.

Зураг 3-4. Гэр хорооллын хашаа хоорондох гудамжны ургамалгүй, ерөнхий төрх байдал

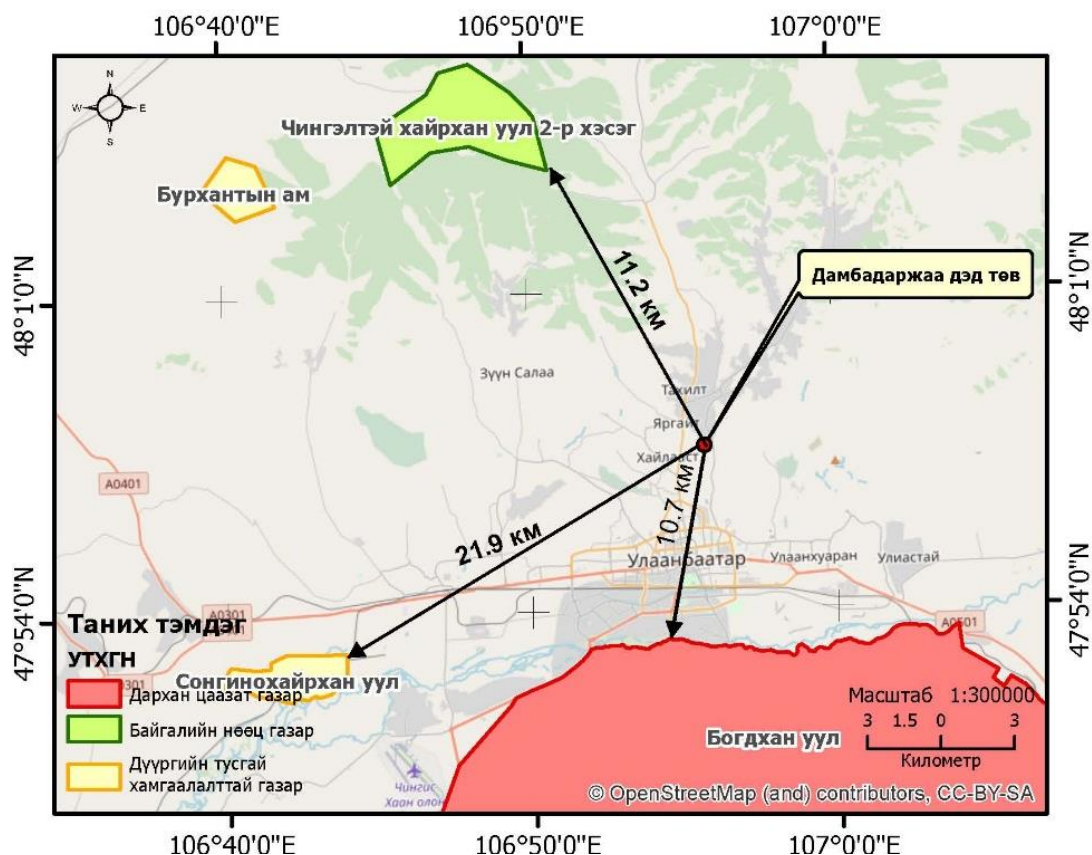
3.9 Амьтны аймаг

Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хороонд хэрэгжих “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” –ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” нь Монгол орны хөхтөн амьтдын газарзүйн мужлал (Банников, 1954)–аар Хээрийн ба ойт хээрийн дэд мужийн Хэнтийн тойрогт багтах бөгөөд Нийслэлийн хотын суурьшлын бүс нутагт оршиж байна. Төсөл хэрэгжих талбай, түүний орчмын бүс нутагт хүн амын хэт төвлөрөл, хотжил, хүн малын нөлөө, бэлчээрийн талхлагдал зэргийн нөлөөллөөс амьтны аймгийн амьдрах нөхцөл алдагдаж зөвхөн хот суурин газарт амьдардаг цөөн тооны хөхтөн, шувуу зэрэг амьтад байгаа болно.

3.10 Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хороонд хэрэгжих “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” –ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” нь улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газартай давхцахгүй юм. Тус төслийн талбайгаас улсын тусгай хамгаалалттай Богдхан уулын ДЦГ урд зүгт 10.7 км, Чингэлтэй уулын БНГ-ын 2-р хэсэг баруун хойд зүгт 11.2 км, дүүргийн тусгай хамгаалалттай Бурхантын хэмээх газар баруун хойд зүгт 18.4 км, Сонгинохайрхан уулын тусгай хамгаалалттай газар баруун урд зүгт 21.9 км зайтай оршдог.

Зураг 3-5. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгууд

3.11 Түүх, соёлын өв

Төслийн талбайд Эс И Си ХХК-ийн судалгааны багийн 2019 оны 9 сард хийсэн байгаль орчны төлөв байдлын хээрийн судалгаагаар болон барилгын газар шорооны ажлын үед түүх, соёлын өв бүхий ямар нэгэн дурсгал илрээгүй байна. Харин тухайн дэд төвийн бүтээн байгуулалтын нөлөөллийн бүсэд Дамбадаржаа хийд байрладаг. Нөлөөллийн бүсээс зайг оруулах

Дамбадаржаа хийдийн цогцолбор

Дамбадаржаа буюу Шашныг бадруулагч сүмийг Манжийн хааны зарлигаар хоёрдугаар Богд Жавзундамба хутагтын дурсгалд зориулан 1761-1765 онд баруун, зүүн Сэлбэ голын уулзварт байгуулжээ. Энэ үйл явдалтай холбогдуулж 1765 онд манжийн хааны зарлигийг тэмдэглэн, мөн Шашныг бадруулагч сүмийн тухай холбогдох зүйлийг гэрэлт хөшөөнд монгол, төвөд, манж, хятад хэлээр сийлж, сүмийн гол хаалганы баруун, зүүн талд байрлуулсан бөгөөд байгалийн элэгдлээс хамгаалах зорилгоор дээр нь асар босгожээ

Анх БНМАУ-ын СнЗ-ын 1961 оны 524 дүгээр тогтоолоор улсын хамгаалалтад авсан бол хамгийн сүүлд Засгийн газрын 2008 оны 175 дугаар тогтоолоор мөн улсын хамгаалалтад бүртгэн авсан байна. Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хороо, Дамбадаржаагийн гудамжны баруун талд байдаг. Улаанбаатар хотын төв цэгээс зүүн хойш 9 км зайтай.

4 ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

4.1.1 Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл

Энэ бүлэгт төслөөс байгаль орчинд үзүүлэх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг нөлөөлөлд өртөх орчноор буюу газрын гадарга, уур амьсгал, агаарын чанар, гадаргын болон гүний ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамлын аймаг, амьтны аймаг, түүх соёлын дурсгал, төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдал, эрүүл мэнд зэрэг чиглэлүүдээр авч үзэн тодорхойлж, тэдгээр нөлөөллийн эрчим, цар хүрээг үнэлэн сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг тусгасан болно. Нөлөөлөлд өртөх орчны өнөөгийн төлөв байдлыг тодорхойлох байгаль орчны суурь судалгааг төслийн БОТБҮ-ний шатанд хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд эдгээр судалгааны үр дүнгүүдийг нөлөөллийн үнэлгээ тус бүрийн эхэнд товч дурдсан болно.

4.1.2 Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний арга зүй

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүдэх нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах ажлыг зохион байгуулахын тулд нөлөөллийн хэмжээг тодорхойлно. Нөлөөллийн хэмжээг тодорхойлох нь тухайн хүний ойлголтоос ихээхэн хамаардаг тул ихэнх тохиолдолд байгаль орчны бүрэлдэхүүн тус бүрээр дараах шаардлагыг мөрдөх шаардлагатай. Нөлөөллийн хэмжээг 3 хүчин зүйлээр тодорхойлно. Нөлөөлөл тус бүрд дээр дурдсан хүчин зүйл бүр 1, 2, 3 гэсэн үнэлгээ өгөх бөгөөд энэ нь тухайн нөлөөллийн хэмжээ, тархалт, давтамжийг харуулна. Үүнд: Нөлөөллийн хэмжээ, хугацаа, нөлөөлөлд өртөх газар нутаг, нөлөөлөл тохиолдох, давтагдах магадлал.

Хэмжээ тархалт (M) 1, 2 ба 3	Нөлөөллийн хэмжээг тодорхойлно. (бага, дунд, их) Байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийн хугацааг тодорхойлно. (богино, дунд, урт хугацаа)
Хамрах хүрээ (S) 1, 2 ба 3	Төслийн үйл ажиллагаанаас нөлөөлөлд өртөх газар зүйн байрлал, талбай (тухайн талбай орчимд, арай өргөвтөр талбайд, нэлээд өргөн газар нутгийг хамарсан)
Давтамж/магадлал (F) 1, 2 ба 3	Дахин давтагдах магадлал ба дахин давтагдах тоо (бага магадлалтай, өндөр магадлалтай, тохиолдол нь тодорхой)

Болзошгүй нөлөөллийг хэмжээ, хамрах хүрээ, давтамж гурвын үржвэрээр тооцно.

$$M \times S \times F = \text{Болзошгүй нөлөөллийн хэмжээ}$$

Нөлөөллийн хамгийн бага хэмжээ 1 (1x1x1), хамгийн их хэмжээ нь 27 (3x3x3) байна. Нөлөөллийн хэмжээ 6-аас доош байгаа тохиолдолд үл мэдэгдэх нөлөөлөл гэж үзнэ. Дараах хүснэгтэд хэмжээ, хамрах хүрээ, давтамж гуравт үнэлгээг харгалзуулах журам, нэгдсэн үнэлгээг тооцоолох тухай журмыг харуулсан болно (**Error! Reference source not found.**). Хэрвээ тухайн нөлөөлөл хуулийн зохицуулалт хийх шаардлагатай болохоор бол мэдэгдэхүйц нөлөөлөлд тооцогдоно.

Хүснэгт 1. Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

Байгаль орчны хүчин зүйл	Эрчим		Тайлбар
	М x S x F	Нөлөөллийн үнэлгээ, эрчим	
Агаарын чанар	2x2x3	Сөрөг дунд	Тоосжилт үүсэх (эвдэрсэн хөрс салхиар элэгдэх, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн, цемент гэх мэт дэгдэмхий нунтаг материал ашиглах үед) Дуу шуугианы түвшин нэмэгдэх (Барилгын ажилд ашиглагдах машин тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаа, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн). Орчны агаар дах зарим хий төлөвт бохирдуулагчдын агууламж нэмэгдэх
	2x2x3	Сөрөг дунд	Тухайн орчинд авто машины тоо хэмжээ нэмэгдэнэ. Ингэснээр орчны агаар дах зарим хий төлөвт бохирдуулагчид болон хүнд металлын агууламж нэмэгдэнэ.
	2x2x3	Сөрөг дунд	Барилгын ажил явагдах явцад дуу чимээ үүсэх бөгөөд сөрөг нөлөөлөл болох магадлал их байна. Зам баригдан ашиглалтад орсноор дуу чимээний нөлөөлөл багасаж, зам дагуу байрших айлуудад эерэг нөлөөлөл үзүүлнэ.
Газрын гадарга	2x2x3	Сөрөг дунд	Барилгын ажлын техник хэрэгслийн хөдөлгөөний тоос шороонд дарагдах, нягтаршиж элэгдэл, эвдрэлд орно Барилгын ажлаас үүссэн тоос, шороо салхиар зөөгдөн ойр орчимд тархаж газрын гадаргад нөлөөлж болзошгүй.
Хөрсөн бүрхэвч	1x3x3	Сөрөг дунд	Барилгын явцад нөлөөлөлд өртөх хөрсний талбай нь төслийн талбайгаар хязгаарлагдах бөгөөд бүтээн байгуулалтын явцад ухсан талбай, овоолго шороо нь хөрсний эвдрэл, доройтол үүсгэх бөгөөд цаашид урсгал засвараас бусдаар хөрсний шинж чанарт нөлөөлөх нөлөө багатай. Барилгын ажлын үед эвдрэлд өртсөн талбайг богино хугацаанд нөхөн сэргээх боломжтой. Газар ашиглалтын эрчим нэмэгдсэнээр хөрсний эвдрэл эрчимжинэ.
Ургамлан нөмрөг	2x2x3	Сөрөг дунд	Барилга байгууламж түүнийг барихтай холбоотой гарах хог хаягдал, барилгын үйл ажиллагаанаас буй болох тоосжилт нь ургамлан бүрхэвч дээр бууж хуримтлагдах, ургамлын ургах чадварыг алдагдуулах Мөн барилгад ашиглагдах хүнд даацын ачааны машины хөдөлгөөний улмаас ургамлан нөмрөг зулгарах, тоосжилт үүсэх, ургамал бүрхэвч талхлагдах сөрөг нөлөөлөл үүсэх боломжтой. Дэд бүтцийн ажлын явцад нөлөөлөлд өртөх хөрсний талбай нь төслийн талбайгаар хязгаарлагдана. Барилгын талбайн ойр орчмын ургамлан нөмрөг хүнд элементээр бохирдох
Усан орчин	2x2x3	Сөрөг дунд	Төслийн үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн бохир ус, машины зогсоолын угагдсан бохир ус зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж гүний усыг бохирдуулах. Барилгын ажлын үед гадаргын болон газар доорх усны бохирдолтод нөлөөлөх Аллювийн хурдасны нягт өөрчлөгдөн сийрэгжсэний улмаас идэвхтэй дренаж явагдах нөхцөлийг бүрдүүлж болзошгүй

Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Агаарын чанарт нөлөөлөх хүчин зүйл нь барилгын ажлын үед хийгдэх газар шорооны ажлууд, шороон материал зөөж тээвэрлэх, овоолго хийх болон ажлын явцад элэгдэж талхлагдсан газраас босох тоос, тэнд ашиглагдаж байгаа машин механизм, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүр дэх түлшний дутуу шаталтаас үүсэж агаарт цацагдах хорт хий бүхий утаа болно. Төслийн талбайд үүссэн агаарын тоос, бохирдол нь салхины зонхилох чиглэлийн дагуу баруун хойноос зүүн урагш чиглэлд тархах боломжтой. Шугам сүлжээний ажлын явцад дараах сөрөг нөлөөлөл үүсэхээр байна. Үүнд:

- Барилгын ажлын суурь ухах, талбайн цэвэрлэгээ тэгшилгээ хийх, барилгын материал ачиж буулгах зэрэг ажлаас тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулна. Төслийн байршлын хүрэх зам хатуу хучилттай тул тээвэрлэлтийн үед замын нөхцөлөөс шалтгаалан тоосжилт үүсэхгүй.
- Авто машин бусад тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал ялгарна.
- Хаягдал шороон материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудыг зохих хамгаалалттайгаар хийж гүйцэтгээгүй нөхцөлд орчны агаарт тоосжилт үүсгэж болзошгүй.
- Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах техник, тоног төхөөрөмж болон барилгын материал, хэрэгсэл тээвэрлэх иргэдийн тээврийн хэрэгслийн яндангаас хаягдал хий үүсэх, агаар орчныг бохирдуулах
- Хүчтэй салхины улмаас барилгын суурь ухах явцад болон овоолгоос тоосжилт дэгдэх.
- Дуу шуугиан, доргио чичиргээ үүсэх

Газрын гадарга ба газрын хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл

Өнөөгийн байдлаар төслийн талбайд газрын гадаргын болон хэвлийн эвдрэлд өртөөгүй байгаа бөгөөд төслийн хүрээнд барилга байгууламжийг барихдаа ургамлын үет хөрсийг зайлуулах, талбайг тэгшлэх, төслийн барилга, ариун цэврийн газрын суурийн нүх ухах, газар доорх инженерийн барилгын ажил гүйцэтгэх газар ухах, шороог зөөх, асгах, түрэх, овоолох, тараах, нягтруулах, нүхийг буцаан булалт хийх зэрэг газар шорооны ажил хийгдэх бөгөөд эндээс газрын гадарга эвдэгдэнэ. Үүнд:

- Гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орно
- Барилгын суурь ухах газар шорооны ажлаас хаягдал шороон материал үүсэх
- Барилгын ажлын ажлын үед ажилчдын түр амрах байр, гал тогооноос гарсан ахуйн гаралтай хог хаягдлаар газрын гадарга бохирдож болзошгүй
- Барилгын ажлын ажлын үед барилгын болон ахуйн хог хаягдлаар газрын гадарга бохирдож болзошгүй

Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх эвдрэл, өөрчлөлтийн ихэнх нь газрын гадаргад хамрагдах бөгөөд барилгын ажлын ажлын үед эвдрэл эрчимтэй явагдах төслийн үйл ажиллагаа дууссаны дараагаар гадна тохижилтын ажил хийгдэнэ.

Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөлөл

Төслийн зүгээс хөрс элэгдэж эвдрэх, бохирдох нөлөөлөл барилгын ажлын үед үүснэ. Барьж байгуулах үед хөрс хуулах, түрэх, овоолго хийх, хучилт хийх, ухмал хийх гэх мэт ажлын явцад хөрс, гадаргын урсцад өөрчлөлт орж хөрс хөндөгдөх, дарагдах, ургамлан бүрхэвч устгах нөлөөлөл бий болох бөгөөд үүнд газрын гадаргын хэвгий, хөрсний шинж чанар, ургамалжилт зэрэг хүчин зүйлд нөлөөлөлж болзошгүй. Барилгын суурь ухах, гадна зам талбайн тохижилт хийх ажилд талбайн өнгөн хөрс хуулагдана. Барилга барих барилгын үе шатанд дараах болзошгүй нөлөөлөл үүсэхээр байна. Үүнд:

- Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг замбараагүй зайлуулах болон ажилчдын кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдлоос үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй
- Техник хэрэгслийн хөдөлгөөнөөр хөрсөн бүрхэвч элэгдэх
- Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч гоожин хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.
- Машин техникт шатахуун хийх үед анхаарал болгоомжгүй хандсанаас шатахуун алдагдаж хөрс бохирдуулах
- Хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанарт өөрчлөлт гарч болзошгүй

Хөрсөнд учруулж болзошгүй нөлөөллийг үнэлж үзэхэд сөрөг үр дагаврыг “дунд” гэж үзэж болно.

Ургамлын нөмрөгт үзүүлэх нөлөөлөл

Төслийн талбайн ургамлан нөмрөгт дараах сөрөг нөлөөлөл үзүүлж болзошгүй. Үүнд:

- Барилгын ажлын ажлын улмаас ойролцоох газрын ургамлан нөмрөг тоосонд дарагдах, машин техникийн нөлөөгөөр талхлагдах доройтож болзошгүй.
- Газар шорооны ажлын үед хөрсний овоолгууд бий болж ургамлан нөмрөг дарагдаж болзошгүй
- Ашиглалтын үе шатанд ахуйн гаралтай хог хаягдлаас үүдэлтэй бохирдуулагч хөрсөнд нэвчиж ургамлан нөмрөгийн ургах орчинг өөрчлөх, сэргэн ургах чадварт нөлөөлж болзошгүй
- Авто машинаас шатах тослох материал хөрсөн дээр асгарч шингэх замаар хөрсний шим тэжээлийн бодисын найрлага өөрчлөгдөн ургамлын ургах чадвар буурах, ургамал бохирдож болзошгүй.
- Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхагдан бохирдож болзошгүй

Нөлөөллийн үр дагаврыг үнэлэхэд 100 хувь “бага нөлөөлөлтэй” гэсэн зэрэглэлд хамаарч байгаа тул уг төслөөс ургамал нөмрөгт сөрөг нөлөөлөл бага гэж үзэж болно.

Гадаргын болон газар доорх усанд үзүүлэх нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжих явцад усны хадгалалт, хамгаалалт хангалтгүй, эсвэл ус цэвэршүүлэх тоног төхөөрөмж бүрэн хүчин чадлаараа ажиллахгүй буюу огт байхгүй зэргээс усанд бактери үржин гэдэс ходоодны өвчний гол эх үүсвэр болж болзошгүй. Гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсч болзошгүй үүнд:

- Инженерийн шугам сүлжээ татах суваг шуудууг ухах, авто зам барих, зам доогуурх ус нэвтрүүлэх хоолой тавих зэрэг ажлаас гэр хороолол доторх үерийн урсацын жалга, сувгуудын бүтэц, хэлбэр, чиглэл түр хугацаанд буюу бүрмөсөн өөрчлөгдөх
- Хаягдал шороон материал болон бусад хог хаягдлыг Сэлбэ голын сав газарт хаяж бохирдол үүсгэх
- Тос тосолгооны материал, замын ажилд ашиглагдах асфальт бетон зуурмаг зэрэг бодис санамсаргүй байдлаар хөрсөнд асгарч улмаар хур борооны усаар зөөгдөн гадаргын усан сүлжээний усны найрлага, чанарт дам байдлаар нөлөөлж болзошгүй
- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй тээврийн хэрэгсэл Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол үүсгэх
- Ажлын явцад техникийн нөхцөлийн хувьд хэвийн бус хүнд даацын машин механизм, автомашинууд болон авто замыг ашиглах үед тос, тосолгооны материалууд асгарч

болзошгүй бөгөөд энэ тохиолдолд хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан голдрилуудын хурдсыг бохирдуулах, улмаар ил задгай устай нийлж гадаргын усыг бохирдуулах зэрэг сөрөг нөлөөллийг үзүүлж болзошгүй

- Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглагдах барилгын материал хур борооны усаар угаагдан хөрсөнд нэвчин бага гүний уст үеүдийг бохирдуулах
- Ажилчдын кэмпээс үүсэх ахуйн хатуу, шингэн хог хаягдал, барилгын хог хаягдал зэрэг нь хур борооны усаар Сэлбэ гол руу зөөгдөн урсаж бохирдол үүсгэх
- Барилгын ажлын явцад газар ухах үед хөрсний усны шүүрэл үүсч болзошгүй
- Барилгын ажлын явцад шатах, тослох материал, асфальт бетон зуураг зэрэг бодис асгарч хөрсөнд шингэн, улмаар бага гүний уст үеүдийг бохирдуулж болзошгүй
- Барилгын суурь ухах, цэвэр, бохир ус, холбоо, цахилгааны шугам тавих шуудуу ухах газар шорооны ажлын үед хөрсний усны шүүрэл үүсч болзошгүй
- Дренажийн ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын цэвдэгтэй холбоотой үзэгдлүүд үүсэх
- Үерийн улмаас Сэлбэ голын усны түвшин огцом дээшилж, инженерийн барилга байгууламжийг эвдэх эрсдэл
- Дренажийн шугам хоолойн холбоосуудаар ус алдах, хагарах, хэв гажих, суулт үүсэх зэргээр эвдрэл гэмтэл үүсэх

Амьтны аймагт үзүүлэх нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжих үйл ажиллагааны явцад амьтны аймагт дараах сөрөг нөлөөлөл үзүүлж болзошгүй байна. Үүнд:

- Хөрс хуулалт, газар шорооны ажлын үед мэрэгч амьтдын нүх оромж устгах
- Төсөл хэрэгжих талбайн ойр орчинд хөрс хуулалт болон барьж байгуулах үед техник хэрэгслийн хөл хөдөлгөөн, дуу чимээ ихэссэнээс амьтад улам дайжих, байршил тархалт нь өөрчлөгдөж болзошгүй.
- Хог хаягдал түр хадгалах цэгийн битүүмжлэл алдагдсанаар шувуу болон жижиг амьтад хог хаягдлаар хооллон хордох, өвчин тарж болзошгүй

ТХГН, түүх, соёлын дурсгалт зүйлст учруулж болзошгүй нөлөөлөл

Барилгын газар шорооны ажлын үед өмнө нь судалж тогтоож чадаагүй археологийн болон түүх соёлын үлдэц, үнэт зүйлс өртөж болзошгүй.

Нийгэм хүн амд нөлөөлөх нөлөөлөл

Төслийн барилгын үйл ажиллагаанаас оршин суугчид болон ажилчдын эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд дараах сөрөг нөлөөлөл үүснэ. Үүнд:

- Төслийн талбайд ойр үйл ажиллагаа явуулдаг сургууль, албан байгууллага, гэр хороолол, орон сууцны айл өрх зэрэг газрууд барилгын ажлын үед тоосжилт дуу чимээний нөлөөлөлд өртөх,
- Газар шорооны ажлын үед гарсан аливаа нүх, суваг шуудууг дарж булахгүй дутуу орхисноос унаж осолдох,
- Төслийн талбайн ажилчдын тав тухтай байдал дутагдах, хөдөлмөрийн сахилга бат хариуцлага зөрчигдөх, харуул хамгаалалтын журам алдагдсанаас зохисгүй харьцаа үүсэх, гэмт хэрэг гарах, халдварт өвчин тархах аюул үүсэж болзошгүй

- Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед барилга дээрээс юм унаж хүний эрүүл мэнд, эд хөрөнгө гэмтээх
- Барилга угсралт, газар шорооны ажлуудаас гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох
- Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед нунтаг цемент, шохой агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлах
- Шугам хоолойн холболт, барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед зүсэх, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээх
- Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулах
- Газар шорооны болон шугам хоолой, цахилгааны холболт угсралтын ажлын үед шугам хоолой холбох зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх
- Газар шорооны ажлын үед хаягдал шороон материалыг зайлуулалгүй удсан тохиолдолд орчны төрх байдал алдагдах
- Өндөр темпуратуртай асфальт болон бетон зуурмаг алдагдаж хүний гар хөл түлэгдэж гэмтэх
- Замын ажилд ашиглагдах хүнд даацын машин механизмууд осол аваарь гаргах

Хог хаягдал

Төслийн үйл ажиллагаанаас ахуйн хог хаягдал, барилгын ажлын явцад ахуйн болон барилгын хог хаягдал үүсэх бөгөөд хог хаягдал үүсэх, тэдгээрийг хадгалах, устгахтай холбоотойгоор сөрөг нөлөөлөл бий болно.

- Төслийн үйл ажиллагаанаас жишээ нь ухалтын ажлаас гарсан хөрс шороо, барилгын болон ердийн хатуу хог хаягдал үүсэх,
- Ахуйн бохир ус зэрэг шингэн хаягдал үүсэх,
- Аюултай хог хаягдал болох ажилласан тос, тос тослох материалын сав, сольсон сэлбэг хэрэгсэл зэргийг зохих журмаар устгаагүй тохиолдолд байгаль орчныг бохирдуулах сөрөг нөлөөтэй.

4.1.3 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

- Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах түүхий эд (элс, хайрга, цемент гэх мэт)-ийг тээвэрлэхэд тэвшнээс тоос тоосонцор дэгдэхээс урьдчилан сэргийлж тэвшийг бүтээх
- Нийт тээвэрлэлтийн явцад эвдэрсэн хөрс бүхий газрын гадаргаас агаарт дэгдэх тоос тоосонцрыг бууруулахын тулд төслийн талбайд зорчих нийт тээврийн хэрэгслүүдэд хурдны хязгаар тогтоох зорилгоор төслийн талбайд тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах
- Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн, суларсан хөрс бүхий задгай талбайгаас үүсэх тоосжилтыг бууруулахын тулд төслийн талбайг чийгшүүлж услах, усалгааг хуурайшилт ихтэй үед өдөр бүр хийх,
- Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах нийт тээврийн хэрэгслүүдийг үзлэг оношилгоонд хамруулах, оношилгоонд тэнцсэн буюу шаардлага хангасан машин, техник ашиглах
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал болон бусад эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх үүднээс цаг агаарын аюултай болон онц аюултай үед барилгын ажлыг зогсоох (цаг агаарын урьдчилсан мэдээ болон хуанли бүртгэж ажиллах)

- Барилга байгууламжийн ажлын үед тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг зохицуулах, тогтсон нэг замаар зорчуулах хуваарь гаргах, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах
- Ашиглаж буй машин механизм, техник хэрэгслээс гарах химийн хорт бодис бүхий хий, утааг багасгахын тулд барилгын ажилд ашиглаагүй үед унтраах
- Дуу шуугианы түвшнийг бууруулахын тулд барилгын ажил гүйцэтгэхэд дуу чимээ бага гаргадаг машин тоног төхөөрөмжийг сонгох, машин механизм, тоног төхөөрөмжид тогтмол засвар үйлчилгээ хийх, тэдгээрт дуу намсгагч хэрэглэх, дуу чимээ ялгаруулалт багатай технологийн ажилбарыг ашиглах
- Дуу чимээ ихтэй ажлыг өглөө 8-оос орой 20 цагаас хойш хүртэл илүү цагаар ажиллах бол ойр орчмын иргэдэд ажил хийгдэхээс өмнө мэдэгдэх
- Шуугианы түвшнийг зохицуулж хянаж байх, чимээ ихтэй тоног төхөөрөмж ашиглахгүй байх

Усан орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх
- Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох
- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх
- Барилгын ажлын явцад ахуйн болон шатах тослох материалуудыг зориулалтын агуулах, талбайд хадгалж ойр орчиндоо хаягдах, асгарах, тархах зэргээр орчноо бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх хэрэв шатах тослох материал асгарсан үед, тархахаас сэргийлж модны үртэс эсвэл синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах
- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх
- Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл хийх тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллагаар шүүрлийн усыг зайлуулах дренажийн ажлын зураг төсөл хийлгэх
- Тоосжилт дарах зорилгоор усалгаа хийхдээ усны норм стандартыг баримталж ажиллах, зориулалтын тээврийн хэсэглээр тээвэрлэж, шүрших
- Барилгын усны хэрэгцээг дэд төвийн гадна байгаа, зөвшөөрөгдсөн эх үүсвэрүүдээс усны машинаар ажлын талбайд хүргэх, ажлын талбарт том саванд хадгалсан усаар хангах
- Ажилчдын унд ахуйд ашиглах ус нь ундны усны стандартад нийцэж байх

Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадарга, ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

- Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах
- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох Барилгын ажлын талбайн өнгөн хөрсний үржил шимт хэсгийг хадгалж техникийн нөхөн сэргээлт хийхэд ашиглах
- Тохижилт үйлчилгээний газартай барилгын ажлын явцад гарсан хог хаягдлыг тээвэрлүүлж зайлуулах гэрээ байгуулах
- Тоосжилтоос үүдэн ургамлын амьдрах чадвар буурч, фотосинтезийн үйл ажиллагаа явагдахгүй болох магадлалтай тул тоосжилт үүсэх эх үүсвэрүүдийг услах, тоосжилт үүсгэх арга замуудыг багасгах

- Хог хаягдал салхиар дамжиж тархах болон хөрсөнд нэвчих байдлаар ургамал, хөрс, гүний усыг бохирдуулах нөхцөл болох тул нэгдсэн нэг цэгт төвлөрүүлж, зохих стандарт шаардлагын дагуу устгана.
- Барилгын ажлын талбайгаас өөр талбайн ургамлан бүрхэвчийг хөндөхгүй хадгалан үлдээх
- Сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд барилгын ажил дууссаны дараа газрыг тэгшлэн нөхөн сэргээх, зүлэгжүүлэх шаардлагатай хэсгийг ялзмагт давхарга бүхий хурааж хадгалсан үржил шимт хөрсөөрөө хучиж өгнө. Хучилт хийсэн хэсэгт нөхөн сэргээлтийн олон наст болон модлог ургамлыг тариална. Нөхөн тариалах ажлыг мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний оролцоотойгоор зохион байгуулах

Нийгэм эдийн засагт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

- Барилга угсралтын үед хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг чанд хатуу сахиж ажиллах
- ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх, барилга баригдаж буй талбайг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэглэгээ байршуулах
- Зориулалтын хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл өмсөх, гагнуур хийгдэж буй цэгийг хашиж хамгаалах
- Ухрах, эргэх маневрыг зөвхөн дохиочны заавраар хийх
- Дуу чимээ ихтэй ажлыг зөвхөн өдрийн цагаар гүйцэтгэх, тоос дарах усалгааг байнга хийх, хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл өмсөж хэвшүүлэх
- Урьдчилсан төлөвлөгөө гаргах, машин механизмын бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянах, шаардлагатай засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийх
- Жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааны сургалтад давтан хамруулах, аюулгүй ажиллагааны журмыг чанд мөрдүүлэх, техникийн бүрэн байдлыг тогтмол шалгах, гэр хороолол доторх замд хурдны хязгаар тогтоох
- Газар шорооны ажлын цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж анхааруулах тэмдэг байрлуулах
- Шууд болон шууд бус нөлөөллийн нэг нь барилгын ажлын явцад зам ачаалалтай, түгжрэл үүсч болзошгүй. Үүнийг бууруулахын тулд өртөгч иргэд оршин суугчидтай зам ашиглалтын талаар мэдээлэл солилцож зөвлөлдөх нь зүйтэй.
- Машин механизмын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, машин механизмын ард улаан гэрэл, самбар тавих, машин механизмыг ашиглах явцад дохиочныг талбайд ажиллуулан бусад ажилчин орохыг хориглох
- Үйл ажиллагааны үед СХД болон хорооны удирдлагатай нягт хамтран ажиллах
- Төслийн талбайд ХАБЭА-ны мэргэжилтэн тогтмол ажиллах, өдөр бүр ажил эхлэхийн өмнө ажилчидад ХАА-ны зааварчилгаа өгөх
- Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэлийг барилгын ажлын талбайд тогтмол өмсөж хэрэглэх.
- Экскаватор болон хүнд техникийг ашиглах зааварчилгааг ХАБЭА-ны инженер ажилчдад өгөх,
- Барилгын ажлын үеийн аюулгүй ажиллагааны шаардлага биелүүлж ажиллах, ажилчдыг аюулгүй ажиллагааны шаардлага биелүүлэн ажиллаж байгааг талбайн инженер, ХАБЭА-ны инженер хяналт тавих
- Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, санамсаргүй асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх

- Зам барилгын ажлын талбарт ажиллаж буй ажилчид хамгаалалтын хувцас хэрэглэлтэй байх
- Зам барилгын ажил явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэг байрлуулан явган зорчигчийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах арга хэмжээ авах
- Замын индүүдэгч, бетон зуурмаг, асфальт тээвэрлэгч, дэвсгэгч зэрэг том оврын машин тэрэгний ажлын үед хяналтын дохиурчныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай ба том оврын машин тэрэг ухрах, эргэх маневруудыг зөвхөн хяналтын дохиурчны дохиогоор хийж гүйцэтгэх

Дренажийн ажлын /DARI-1, DARI-2/ явцад учрах болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах зарчмуудыг авч үзэн, хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

1. DARI-1, DARI-2 ажлыг эхлүүлэхээс өмнө гүйцэтгэгч нь (а) газар зохицуулалтын асуудал хэрэв байгаа бол үүнийг эцэслэн шийдвэрлэсэн эсэх (b) дотоодын дүрэм журамд заасан тохиолдолд дэд төслүүдийн зарим тусгай газруудад ашиглагдах байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ/ эсвэл бууруулах арга хэмжээг төр засгаар баталгаажуулсан эсэх (с) ХМБОЖ-ын шаардлагын дагуу гүйцэтгэгчийн зүгээс бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон тусгайлсан төлөвлөгөө, ажилбарыг ТУН болон орон нутгийн удирдлага баталгаажуулсан эсэх (с) хамгаалалын шаардлага, хэлцэл зөвлөлдөөн, мэдээлэл түгээх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн эсэхийг мэдсэн байна.
2. ТУН-ийн хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны мэргэжилтэн болон талбайн инженертэй хамтран бууруулах бүхий л арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. ТУН, талбайн инженер хамтран гүйцэтгэлийн хяналтыг тодорхой давтамжтайгаар тогтмол явуулж, хяналтын үр дүн, ололт, дүгнэлт үнэлгээг хийж, улирал бүр тайлагнана.
3. Хөдөлмөр хамгааллын багаж хэрэгсэлээр хангалттай хангаж, ажиллагсад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт явуулна. Хэрэв шаардлагатай бөгөөд тохиромжтой бол орон нутгийн ажиллагсдыг ажлын байраар хангагдах боломж бүрдүүлж, тэдгээрийг хүйс харгалзахгүйгээр авч ажиллуулах хэрэгтэй.
4. Цаг үргэлж гэр хорооллын оршин суугчид болон орон нутгийн засаг захиргааны төлөөлөлтэй уулзаж ярилцах, зөвлөлдөх арга хэмжээг авах ба мэдээлэл байнга очдог эсэхийг шалгах. Олон нийттэй харилцах /уялдаатай ажиллах хөтөлбөрийн хүрээнд оршин суугчдаас болон олон нийтээс ирсэн гомдолд цаг тухайд нь хариу өгч байх
5. Гүйцэтгэгчид хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй байдлыг хэрхэн хангаж ажиллаж байгааг давтамжтайгаар хянах ажлыг талбайн хяналтын инженер хийх ба хэрэв шаардлагад нийцэхгүй иргэдээс гомдол ирсэн тохиолдолд шаардлагатай арга хэмжээг авна. Гарсан үр дүнг БОМТ-ын биелэлтийн нэг хэсэг болгон тусгана.
6. Дренажийн ажлын хамрах талбайн ойр орчимд аюултай байж болзошгүй тухай, тээврийн хэрэгсэн, явган зорчигчид явах түр зам байгуулсан эсэх зэрэг мэдээллийг гэр хорооллын оршин суугчид болон орон нутгийн засаг захиргаа бүрэн олж мэдсэн, ойлгосон эсэхийг олж мэдэх шаардлагатай.
7. Гэр хорооллын оршин суугчид нь барилгын ажил дуусах хугацааны талаар мэдээлэлтэй байх, хэрэв ажлын явц төлөвлөгөөнөөс хоцрохоор байвал энэ тухай мэдсэн байх шаардлагатай. Оршин суугчид ямар нэгэн асуудал байвал гаргаж тавих, гүйцэтгэгч тэдгээр асуудлуудыг авч үзэж, шаардлагатай арга хэмжээг төлөвлөх, сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхээс сэргилэх нь чухал юм.

5 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ БҮРЭЛДЭХҮҮН, НИЙТ ЗАРДАЛ

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт тавих, тайлагнах эрх үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага болон Улаанбаатар хотын захиргаа, түүнийг төлөөлөн төслийг өдөр тутмын удирдлагаар ханган ажиллаж буй Төслийн Удирдах Нэгж хүлээх бол БОМТ-д заагдсан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж ажиллах үүргийг барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагууд хүлээнэ. БОМТ-г хэрэгжүүлэх төсөв зардлыг барилгын ажлын гэрээнд тусган оруулж өгөх бөгөөд гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагууд нь барилгын ажлын явцад талбайн байгаль орчны ажилтан авч ажиллуулах үүргийг хүлээнэ.

2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал **74сая 250мянга 548 төгрөг** болох бөгөөд зардлын хураангуйг доорх хүснэгтэд ангилан үзүүлэв.

Хүснэгт 5-1. Дамбадаржаа дэд төвийн 2025 БОМТ-ний зардлын хураангуй

№	Менежментийн арга хэмжээ	Гэрээт ажлын багцууд						Нийт дүн, мян.төг
		DARI-1	DARI-2	DAEC	ASKG-DA	GWD	CEP	
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	5,100,000	5,988,000	4,934,900	1,300,000	250,000	800,000	18,372,900
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	7,986,000		106,770	3,929,977.6	-	15,673,901	27,696,648.6
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	-	-	-	-	-	-	-
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	-	-	-	-	-	-	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-	-	-	-	-	-	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	2,160,000	2,160,000	2,160,000	2,160,000	-	2,160,000	10,800,000
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	2,295,000		640,000	4,000,000	-	640,000	7,575,000
8	Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр	2,288,000	2,288,000	1,574,000	1,114,000	968,000	1,574,000	9,806,000
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал, төгрөг								74,250,548 (Барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан)

6 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

6.1 DARI-1 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:

- Авто зам: 1063 м;
- Дулаан дамжуулах шугам хоолой: 1453 м;
- Цэвэр ус дамжуулах шугам хоолой: 1044 м;
- Ариутгах татуургын шугам хоолой: 1817 м;
- Дренажийн шугам хоолой: 863 м.

Хүснэгт 6-1. DARI-1 багцын 2025 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 2.4 газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	- Инженерийн шугам хоолой тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м2 талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь оруулах буюу илүү сайжруулан хэлбэршүүлж, орчны тохижилт үүсгэх - Станцын нийт талбайн 10% буюу 2400 м2 талбайд ногоон байгууламж үүсгэн тохижуулж, мод зүлэг тарих	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Барилгын ажил дуусах үед	Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2018 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм
Газар шорооны ажлаас 21000 м3 хаягдал шороон материал үүсэх	2089 м3 хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 18,022 м3 хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Чингэлтэй дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. - Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	- Хаягдал шороон материалыг их хэмжээний овоолго үүсгэж хуримтлуулалгүйгээр тухай бүрт нь Цагаандавааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулж байх - Газар шорооны ажлаас үүсэх шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох - Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрласан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх						Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	
Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м3	333	6000 ¹	2,000,000	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS 4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх - Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд					Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS 5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS 6063-2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS 4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл
	Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах	Бүх тээврийн хэрэгсэл					Барилгын ажлын туршид, Сар бүр	ОХШХ-т тусган оруулсан

¹ 6000 төг/м³- Гэр хорооллын бүсэд зөөврийн ус түгээх тариф

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
								ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ.
Барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас орчны агаарт тоосжилт үүсгэх	- Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс хаягдал шороон материал ачих, барилгын материал буулгах зэрэг ажлыг түр зогсоох	Барилгын ажлын талбай		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS 4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, зам барилгын ажил, шугам хоолойн угсралтын ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	- Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх - Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай		Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид Сар бүр	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768:2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	- Сүхбаатар дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх - Энэхүү тайлангийн 8-р бүлэгт оруулсан Хог Хаягдлын Менежментийн Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах - Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан.				Барилгын ажлын туршид	MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл.
Гадаргын ба газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажилд ашиглагдах машин техникүүд Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол үүсгэж болзошгүй	- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, - Усны тухай хууль-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, - Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэргээ угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол MNS0900:2018 Ундны ус.
Ажилчдын түр кэмпээс үүсэх ахуйн болон барилгын хог хаягдал зэрэг нь хур борооны усаар Сэлбэ гол руу зөөгдөн урсаж бохирдол үүсгэж болзошгүй	- БОННУ тайлангийн 8-р бүлэгт заасан хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах - Барилгын түр кэмпэд хог хаягдлын нэгдсэн цэг тогтоож өгч, хамгаалалтын хашлага хийх - Чингэлтэй дүүргийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулсны үндсэн дээр цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачиж зайлуулж байх	Барилгын түр кэмп, хогийн цэ	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд алдагдан, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчиж, гадаргын	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх - Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл,	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
усны чанарт дам байдлаар нөлөөлөх болзошгүй	Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах	машин механизмууд						
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	- Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах - Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах	Ундны усны эх үүсвэр	тонн	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ	
Барилгын түр кэмийн үйл ажиллагаанаас үүсэх шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгасас зэрэг нь хөрсөнд нэвчих, шатах, тослох материал хөрсөнд асгарч улмаар бага гүний уст үеүдийг бохирдуулж болзошгүй	- Ажилчдын кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах - Барилгын ажлын явцад ахуйн болон шатах тослох материалуудыг зориулалтын агуулах, талбайд хадгалж ойр орчиндоо хаягдах, асгарах, тархах зэргээр орчноо бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх хэрэв шатах тослох материал асгарсан үед, тархахаас сэргийлж модны үртэс эсвэл синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах - Ажилчдын кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмп, бүх нэгж хэсгүүд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	
Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, хөрсний усны шүүрэл үүсэх буюу халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын цэвдэгтэй холбоотой үзэгдлүүд үүсч болзошгүй	- Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл хийх тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллагаар шүүрлийн усыг зайлуулах дренажийн ажлын зураг төсөл хийлгэх - Дренажийн ажил хийх тохиолдолд уг ажлын үед хэрэгжүүлэх Байгаль Орчны Менежментийн Төлөвлөгөө боловсруулж, Нийслэлийн БОГ-аар батлуулах бөгөөд уг төлөвлөгөөнд дренажийн ажилтай холбоотойгоор үүсэх байгаль орчны сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, зардал, хугацаа, хамрах хүрээ зэргийг тодорхой зааж оруулсан байна (зөвхөн шаардлагатай тохиолдолд).	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд	Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем. Метрийн эрээс. Үндсэн хэмжээ	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу,			Нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлын төлөвлөгөөнд багтсан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
Газар шорооны ажлаар хуулагдах 2.4 га талбайн өнгөн хөрс стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	- Дулааны салбар шугам тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м2 талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн дүүргэлт, нөхөн сэргээлтийн ажил хийх - Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх - Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх - Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд			Барилгын ажлын төсөвт багтсан.		Барилгын ажлын дууссаны дараа	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм, БНБД 30.01.04 MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй	- Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх - Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох - Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг			Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх							ерөнхий шаардлага
Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид		Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Барилгын ажлын туршид		Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсэх	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Барилгын ажлын талбай		Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 4-5 удаа		MNS 5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS 6063-2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх - Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл		Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид		MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/
Дулааны салбар шугамын угсралт, газар шорооны ажлуудын үед гэр хороолол	Газар шорооны ажлын улмаас тухайн зорчих хэсгийг түр хаасан талаарх болон тээврийн хэрэгслийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн түр маршрутыг заасан тэмдэг,	Барилгын ажлын бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид		MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	- тэмдэглэгээг байршуулах - Түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах - Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх - Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх							ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага.
Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед өндрөөс юм унаж хүн гэмтээж болзошгүй	- Барилга угсралтын үед хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг чанд хатуу сахиж ажиллах - Баригдаж буй барилгыг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж явган зорчигч ойртохоос сэргийлэх - Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Хамгаалалтын хашлаганы урт	160м	5000	800,000	800,000	Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	1	300,000	300,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	Барилгын хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах	Барилгын ажлын талбай, материалын агуулах	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	1	500,000	500,000	Барилгын ажлын туршид	
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол	Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл,	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	- осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах - Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх - Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх							Замын хөдөлгөөний дүрэм
Тээврийн машинуудын байнгын хөдөлгөөн нь зуны саруудад хойд зуслан чиглэлийн замын хөдөлгөөний ачааллыг ихэсгэх нөлөө үзүүлж болзошгүй	- Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах - Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00- 10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах - Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх	Тээврийн маршрут дагуу	Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй			Барилгын ажил явагдах хугацаанд, зуны саруудад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм	
Шугам хоолой тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Торон хашлаганы урт, м	100	5,000	500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, ЧД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00- той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмп, Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	- Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх - Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Жил бүрийн барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цахилгаан хангамжийн төв шугамд түр салгалт хийх үед ойр орчмын айл өрх, албан байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж болзошгүй	- Цахилгааны байгууламжуудын холболт, угсралтын үед цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт тохиолдол бүрт тухайн хэсгийн хорооны захиргаа, айл өрх албан байгууллагуудад 3 өдрийн өмнө урьдчилан мэдэгдэх арга хэмжээг авна - Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт цагийг ажлын бус өдрүүдэд, оргил ачааллын цагаас зөрүүлэн хийхээр төлөвлөх	ЧД-ийн 19-р хороо	Барилгын ажлын төсөвт багтсан					
Нийт дүн:			5,100,000					

6.2 DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:

- Авто зам: 1526 м
- Дулаан дамжуулах шугам хоолой: 1141 м
- Цэвэр ус дамжуулах шугам хоолой: 1360 м
- Ариутгах татуургын шугам хоолой: 1214 м
- Дренажийн шугам хоолой: 522 м

Хүснэгт 6-2. DARI-2 багцын 2025 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 2.4 газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	- Инженерийн шугам хоолой тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м2 талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь оруулах буюу илүү сайжруулан хэлбэршүүлж, орчны тохижилт үүсгэх - Станцын нийт талбайн 10% буюу 2400 м2 талбайд ногоон байгууламж үүсгэн тохижуулж, мод зүлэг тарих	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Барилгын ажил дуусах үед	Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2018
Газар шорооны ажлаас 21000 м3 хаягдал шороон материал үүсэх	2089 м3 хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 18,022 м3 хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Чингэлтэй дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. - Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр	Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	- зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана - Хаягдал шороон материалыг их хэмжээний овоолго үүсгэж хуримтлуулалгүйгээр тухай бүрт нь Цагаандавааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулж байх - Газар шорооны ажлаас үүсэх шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох - Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрласан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	
Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м3	481.3	6000 ²	2,888,000	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх - Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS 6063:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ

² 6000 төг/м³- Гэр хорооллын бүсэд зөөврийн ус түгээх тариф

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах	Бүх тээврийн хэрэгсэл				ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, Сар бүр	MNS4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ.
Барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас орчны агаарт тоосжилт үүсгэх	- Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс хаягдал шороон материал ачих, барилгын материал буулгах зэрэг ажлыг түр зогсоох	Барилгын ажлын талбай				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, зам барилгын ажил, шугам хоолойн угсралтын ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	- Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй машинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх - Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай				Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид Сар бүр	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	- Чингэлтэй дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх - Энэхүү тайлангийн 8-р бүлэгт оруулсан Хог Хаягдлын Менежментийн Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах - Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан.				Барилгын ажлын туршид	MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл.
Гадаргын ба газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажилд ашиглагдах машин техникүүд Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол үүсгэж болзошгүй	- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, - Усны тухай хууль-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, - Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэргээ угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруул ах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол MNS0900:2018 Ундны ус.
Ажилчдын түр кэмпээс үүсэх ахуйн болон барилгын хог хаягдал зэрэг нь хур борооны усаар Сэлбэ гол руу зөөгдөн урсаж бохирдол үүсгэж болзошгүй	- БОННУ тайлангийн 8-р бүлэгт заасан хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах - Барилгын түр кэмпэд хог хаягдлын нэгдсэн цэг тогтоож өгч, хамгаалалтын хашлага хийх - Чингэлтэй дүүргийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулсны үндсэн дээр цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачиж зайлуулж байх	Барилгын түр кэмп, хогийн цэ	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд алдагдан, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчиж, гадаргын усны чанарт дам байдлаар	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх - Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх - Шатах тослох материал асгарсан үед,	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
нөлөөлөх болзошгүй	хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах	механизмууд						
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	- Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах - Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах	Ундны усны эх үүсвэр	тонн	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ	
Барилгын түр кэмпийн үйл ажиллагаанаас үүсэх шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчих, шатах, тослох материал хөрсөнд асгарч улмаар бага гүний уст үеүдийг бохирдуулж болзошгүй	- Ажилчдын кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах - Барилгын ажлын явцад ахуйн болон шатах тослох материалуудыг зориулалтын агуулах, талбайд хадгалж ойр орчиндоо хаягдах, асгарах, тархах зэргээр орчноо бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх хэрэв шатах тослох материал асгарсан үед, тархахаас сэргийлж модны үртэс эсвэл синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах - Ажилчдын кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмп, бүх нэгж хэсгүүд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ		
Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, хөрсний усны шүүрэл үүсэх буюу халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын цэвдэгтэй холбоотой үзэгдлүүд үүсч болзошгүй	- Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл хийх тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллагаар шүүрлийн усыг зайлуулах дренажийн ажлын зураг төсөл хийлгэх - Дренажийн ажил хийх тохиолдолд уг ажлын үед хэрэгжүүлэх Байгаль Орчны Менежментийн Төлөвлөгөө боловсруулж, Нийслэлийн БОГ-аар батлуулах бөгөөд уг төлөвлөгөөнд дренажийн ажилтай холбоотойгоор үүсэх байгаль орчны сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, зардал, хугацаа, хамрах хүрээ зэргийг тодорхой зааж оруулсан байна (зөвхөн шаардлагатай тохиолдолд).	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд	Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем. Метрийн эрээс. Үндсэн хэмжээ		

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу,			Нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлын төлөвлөгөөнд багтсан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
Газар шорооны ажлаар хуулагдах 2.4 га талбайн өнгөн хөрс стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	- Дулааны салбар шугам тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м2 талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн дүүргэлт, нөхөн сэргээлтийн ажил хийх - Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх - Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх - Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд			Барилгын ажлын төсөвт багтсан.		Барилгын ажлын дууссаны дараа	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм, БНБД 30.01.04 MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй	- Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх - Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг			Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	- Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх - Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх							шаардлага
Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсэх	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Барилгын ажлын талбай			Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 4-5 удаа	MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS 6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх - Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл			Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Г адаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
								сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
Дулааны салбар шугамын угсралт, газар шорооны ажлуудын үед гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	- Газар шорооны ажлын улмаас тухайн зорчих хэсгийг түр хаасан талаарх болон тээврийн хэрэгслийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах - Түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах - Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх - Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх	Барилгын ажлын бүх цэгт				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага.
Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед өндрөөс юм унаж хүн гэмтээж болзошгүй	- Барилга угсралтын үед хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг чанд хатуу сахиж ажиллах - Баригдаж буй барилгыг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж явган зорчигч ойртохоос сэргийлэх - Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Хамгаалалтын хашлаганы урт	100м	5000	800,000	800,000	Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй басдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	1	300,000	300,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	Барилгын хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах	Барилгын ажлын талбай, материалын агуулах	Нунтаг бодис хадгалах зориулалт ын савны тоо ширхэг	1	500,000	500,000	Барилгын ажлын туршид	ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	- Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах - Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх - Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1удаа	400,000	400,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Тээврийн машинуудын байнгын хөдөлгөөн нь зуны саруудад хойд зуслан чиглэлийн замын хөдөлгөөний ачааллыг ихэсгэх нөлөө үзүүлж болзошгүй	- Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах - Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00- 10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах - Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх	Тээврийн маршрут дагуу	Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй				Барилгын ажил явагдах хугацаанд, зуны саруудад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Шугам хоолой тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Торон хашлаганы урт, м	100	5,000	500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, ЧД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00- той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмп, Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага	
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	- Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх - Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Жил бүрийн барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цахилгааны байгууламжийн	Цахилгааны байгууламж, тоног	Цахилгааны дэд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын	Цахилгаан	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
угсралтын үед дараа зохих хамгаалалт хийгээгүйгээс хүн тогонд цохиулж болзошгүй	төхөөрөмжийн хаалгыг цоож, түгжээтэй байлгах аюулгүй ажиллагааны зааваргүйгээр ашиглалтад оруулахыг хориглоно. - Цахилгааны дэд станц, цахилгаан хуваарилах байгууламж ба цахилгааны кабель шугамын угсралтын талбарт орохыг хязгаарласан, анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах - Цахилгааны байгууламж, тоног төхөөрөмж нь аюулгүй ажиллагааны нөхцөлийг хангахаар бүрэн бүтэн байх ёстой	станц, цахилгаан хуваарилах байгууламж ба кабель шугамын угсрах цэгүүд					ажлын төгсөгөлд, цахилгаан тоног төхөөрөмжийн угсралтын үед	байгууламжийн ашиглалтын үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрэм” Эрчим хүчний сайдын 2014 оны 101 дүгээр тушаалын хавсралт
Цахилгаан хангамжийн төв шугамд түр салгалт хийх үед ойр орчмын айл өрх, албан байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж болзошгүй	- Цахилгааны байгууламжуудын холболт, угсралтын үед цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт тохиолдол бүрт тухайн хэсгийн хорооны захиргаа, айл өрх албан байгууллагуудад 3 өдрийн өмнө урьдчилан мэдэгдэх арга хэмжээг авна - Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт цагийг ажлын бус өдрүүдэд, оргил ачааллын цагаас зөрүүлэн хийхээр төлөвлөх	ЧД-ийн 19-р хороо			Барилгын ажлын төсөвт багтсан			
Нийт дүн:								5,988,000

6.3 GWD гэрээний дугаартай Авто зам, цэвэр, бохир, дулааны шугам сүлжээ болон холбогдох дэд бүтцийн ажлын хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс хаягдал шороон материал ачих, барилгын материал буулгах зэрэг ажлыг түр зогсоох - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх - Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих	Дренажийн ажлын үед	Усны хэмжээ м3	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага	
Гадаргын ба газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажилд ашиглагдах машин техникүүд Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй	- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, - Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, - Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруул ах тэмдэг байрлуула х цэгийн тоо	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол	
	Бохир ус дамжуулах хоолойн холбоосуудаар ус алдагдаж		Дренажийн	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Барилгын		

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол үүсгэж болзошгүй, бохир ус дамжуулах шугам хоолойг зориулалтын бус материалаар хийх, шугам хоолойд гэмтэл үүсэж гүний усыг бохирдуулж болзошгүй.	байгаа эсэхийг үе үе хянах, тухай бүр нэн даруй засвар хийх	ажлын үед					ажлын туршид	MNS 4586:2024 Усан орчны чанар. Ерөнхий шаардлага. Усны тухайн хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
	Усны бие даасан харьцангуй удаан хугацааны горимын ажиглалт, хяналт, дахин давталттай дээжлэлт хийх	Дренажийн ажлын үед	ОХШХ-т тусгасан				Барилгын ажлын туршид	
	Өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улиралын цэвдэгтэй холбоотой инженер-геологийн үзэгдлүүд үүсэх нөхцлийг бууруулах	Дренажийн ажлын үед	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан				Барилгын ажлын явцад улирал бүр	
	Сэлбэ голын усны түвшин түр хугацаагаар эрс дээшилж үерлэж инженерийн барилга байгууламжийг угаах эвдэх, түр хугацааны тогтоол ус үүсэхээс сэргийлэх	Дренажийн ажлын үед					Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	
	Усны зэврүүлэлт ба идэмхий чанарыг тодорхойлох байдлаар хар тугалга, зэс, цайр, хөнгөн цагаан зэрэг хүнд элементийг шинжлүүлэх	Дренажийн ажлын үед	ОХШХ-т тусгасан				Барилгын ажлын туршид	
	Нийслэлийн ИБАХ-ийн барилга байгууламжийн төлөвлөлт, хамгаалалтын зурвас, ашиглалт засвар үйлчилгээний журмыг дагаж мөрдөх	Дренажийн ажлын үед	-	1	150,000	150,000	Барилгын ажлын туршид	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем. Метрийн эрээс. Үндсэн
	Гаргалгаа хэсэгт өвөл хөлдөлт өгөхгүй байдлаар хийц хийх, халиа үүсэхгүй байхаар шийдэх	Дренажийн ажлын үед	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан				Барилгын ажлын туршид	
	Худгуудад дулаалга хийх, шугам хоолойн ухлагад дулаалга хийх, худгийн тагийг сайтар битүүмжлэх, засвар үйлчилгээ хийхэд хүндрэлгүй байхаар шийдэх	Худгуудад						

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	Хөрсний усны бохирдлын хэмжээг тодорхойлох	Дренажийн ажлын үед	ОХШХ-т тусгасан					хэмжээ
	Эрчим хүчний тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасны дагуу шугам сүлжээний хамгаалалтын зурвас дотор гэр орон сууц, барилга байгууламж барих, шугам сүлжээ өмчлөгч, эзэмшигчийн зөвшөөрсөнөөс бусад үйл ажиллагаа явуулахгүй байх	Дренажийн ажлын үед	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан					
Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажлын улмаас хөрс, газрын гадарга эвдрэх, Хүнд даацын машин механизмууд олон салаа зам гаргаж, хөрс болон ургамлыг гэмтээх, Шатах, тослох материал нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, ахуйн хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын бус замаар явуулахгүй байх. Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын бус замаар явахыг хориглосон таних тэмдэг бүхий самбарыг байршуулах	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу,	Нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлын төлөвлөгөөнд багтсан				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
	Сувгийн элс хайрга, бетон, бэлтгэл үе, доторлогоог хийхдээ төслийн үндсэн өгөгдлүүд /өргөн, налуу, зузаан/-ийг чанд баримтлах							
	Сувгийн трансн дагуух өнгөн хөрсийг хуулан түр овоолго хийн барилгын ажил хийж гүйцэтгэсний дараагаар буцаан булж нягтруулах							
	Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэн ажиллах							
	Хэрэв асгарсан тохиолдолд хөрсийг хуулж, зориулалтын талбайд саармагжуулах,							
Асгаралт болсон тохиолдолд авах арга хэмжээний талаар								

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	дотоод журам боловсруулан түүний дагуу арга хэмжээ авах							
Хөрсөн бүрхэвчийн элэгдэл эвдрэл	Дулааны шугамын үед ухсан нүхийг буцаан булж дагтаршуулах				Барилгын ажлын төсөвт багтсан.			
Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
Нийт дүн:								250,000

6.4 DAEC гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2025онд хийгдэх дэд бүтцийн ажлууд:

- Цахилгааны кабель шугам тавих: 3038 м,
- 10/0.4kV хүчин чадалтай 6 хаалттай дэд станц (ХТП) шинээр тоноглох
- 10/0.4kV хүчин чадалтай 1 хаалттай хуваарилах байгууламж шинээр байгуулах
- Холбооны төвийн 1 давхар барилга барих
- Шилэн кабель тавих: 3 км
- Холбооны шугам тавих: 6.3 км

Хүснэгт 6-3. DAEC багцын 2025 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд 0.29 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	Цахилгааны кабель, шилэн кабель, холбооны шугам тавих, ХТП, холбооны төвийн барилга барих ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.14 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь нийцүүлэн хэлбэршүүлэх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан				Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 8198 м³ хаягдал шороон материал үүсэх	7589 м³ хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 609 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг СБД-ийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана.		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр	Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2018 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	Газар шорооны ажлаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрласан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 150.3 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	■ Хуурай өдрүүдэд газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх ■ Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох ■ Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх ■ Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц	Усны хэмжээ м³	78.3³	3000	234,900	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2025. Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	■ Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх ■ Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх ■ Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ	
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

³ (1.0 г а*3 м³*30 х о н*3 у д а а*0.29 г а) = 69.3 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Кабель шугам тавих нүх шуудуу ухах, булах ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	■ Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох ■ Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх ■ Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай DAEC багц		Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	■ СБД-ийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх ■ Барилгын ажил явагдаж буй газруудад хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах ■ Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх ■ Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох ■ Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих ■ Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах ■ Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп DAEC багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажил эхлэх үед, 2025 онд Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хог хаягдлыг зохих ёсоор зайлуулаагүйгээс Сэлбэ голын савд бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	- Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, - Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, - Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүх дагуу DAEC багц	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	4	50,000	200,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх - Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх - Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд DAEC багц	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	2	100,000	200,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	- Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах - Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах	Ундны усны эх үүсвэр DAEC багц	тонн	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын явцад улирал бүр	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ	
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	- Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх - Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмп DAEC багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль	
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний	Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд	Барилгын	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Тухайн цэг	Хөрс	хамгаалах,

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал		
байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах ■ Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх	материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд DAEC багц					дээрх барилгын ажил дуусах үед	цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ		
Газар шорооны ажлын улмаас 0.29 га талбайн өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	■ Цахилгааны кабель, шилэн кабель, холбооны шугам тавих, ХТП, холбооны төвийн барилга барих ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.14 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлууд хийж, мод зүлэг тарих ■ Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд DAEC багц					Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт		
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	■ Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх ■ Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох ■ Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх ■ Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг DAEC багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага			
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ										
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	■ Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид: DAEC багц	4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу			Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль			
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ										

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй	- Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх - Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар шорооны ажил хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах	Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
	- Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд барилгын ажил явагдах үед хамгаалалтын торон хашлага татаж хамгаалалт хийх - Хийд рүү тээврийн хэрэгсэл болон явган зорчигч саадгүй орж гарах нөхцөлийг алдагдуулахгүйгээр барилгын ажлыг төлөвлөх		Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан					
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	- Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох - Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх - Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх - Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах	Барилгын ажлын бүх нэгж хэсэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсч явган болон машинтай зорчигчийн үзэгдэх орчныг хязгаарлах	- Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх - Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох - Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх	Барилгын ажлын талбай DAEC багц	Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу				Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх - Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан				Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/
Газар шорооны ажлын үед гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	- Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх - Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх	Барилгын ажлын бүх багцууд: DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид	Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт. техникийн шаардлага MNS 6808-2019 стандарт
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах	Кабель шугамын угсралт явагдах цэгүүд: DAEC багц	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	6	300,000	1,800,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь	Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах	Тээврийн маршрут дагуу: DAEC багц	Сургалтын тоо	1 удаа	500,000	500,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	- Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх - Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх						Барилгын ажлын туршид	хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	- Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах - Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах - Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх	Барилгын ажлын бүх нэгж хэсгүүд: DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажил явагдах хугацаанд	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Цахилгааны ба шилэн кабель, холбооны шугам тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын тороор хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд: DAEC багц	Торон хашлаганы урт, метр	300	5,000	1,500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
ХТП ба цахилгааны кабель угсрах үед зохих хамгаалалт хийгээгүйгээс хүн тогонд цохиулах	- Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хаалгыг цоож, түгжээтэй байлгана. - Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмжийг аюулгүй ажиллагааны зааваргүйгээр ашиглалтад оруулахыг хориглоно. - Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмж нь аюулгүй ажиллагааны нөхцөлийг хангахаар бүрэн бүтэн байх	Цахилгааны байгууламжууд баригдах бүх цэгт DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан					“Цахилгаан байгууламжийн ашиглалтын үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрэм” Эрчим хүчний сайдын 2014 оны 101 дүгээр

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	ёстой.							тушаалын хавсралт
Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт хийснээр дэд төв дэхь айл өрх, албан байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх	- Цахилгааны байгууламжуудын холболт, угсралтын үед цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт тохиолдол бүрт тухайн хэсгийн хорооны захиргаа, айл өрх албан байгууллагуудад 3 өдрийн өмнө урьдчилан мэдэгдэх арга хэмжээг авна - Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт цагийг ажлын бус өдрүүдэд, оргил ачааллын цагаас зөрүүлэн хийхээр төлөвлөх	СБД-ийн 17-р хороод	Барилгын ажлын төсөвт багтсан					
Кэмпийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СХД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх нэгж хэсгүүд: DAEC багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага	
Кэмпийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	- Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх - Кэмпийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид, DAEC багц	Сургалтын тоо	1 удаа	500,000	500,000	2025 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нар нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль	
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		хүн/сар	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид		
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.		Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд			2025 оны барилгын ажлын эхэнд		
DAEC багцын 2025 оны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв:						4,934,900 төгрөг		

6.5 ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2025 онд хийгдэх ажлууд:

Хүүхдийн цэцэрлэг: 792м² талбай бүхий 2 давхар барилга, 150 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтай

Хүснэгт 6-4. ASKG-DA багцын 2025 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Агаарын чанар									
1	Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их гаргадаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх	Төслийн талбай	-	150.0	2	300.0	2025 он	➤ Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2025 ➤ Барилга, байгууламжийн ажилд хэрэглэх элс. Техникийн шаардлага MNS-0392-2014 ➤ “Бензин хөдөлгүүртэй автомашин–утааны найрлага дах хорт бодисын ЗДХ ба хэмжих арга” MNS 5013:2009 ➤ “Дизель хөдөлгүүртэй автомашин–утааны тортогжилтын ЗДХ ба хэмжих арга” MNS 5014:2009 ➤ Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5885 : 2008
		Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах		-	-	-	-	2025 он	
2	Барилгын ажлын үед цемент, элс зэрэг нунтаг бодисууд, мод төмрийн үртэс, хаягдал материалууд салхинд хийсэж орчны агаарт бохирдол үүсгэж болзошгүй	Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд талбайн цэвэрлэгээг өдөр тутам хийж, барилгын хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тогтмол зайлуулж байх	Төслийн талбай	-	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгав.	-	-	2025 он	
		Дулааны эх үүсвэр гаргах буюу хаягдал материалыг устгах зорилгоор шатамхай материалыг ил талбайд шатаахыг хориглоно		-	-	-	-	2025 он	
3	Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал	Полиэтилен болон даавуун хучлагаар барилгын материалын овоолгыг хучих, шаардлагатай тохиолдолд усалгаа хийх	Төслийн талбай	-	300.0	1	300.0	2025 он	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсэж агаар орчныг бохирдуулах	Барилгын ажилд стандартын дагуу сайтар угааж шигшсэн элс, хайрга, дайрга ашиглах		-	-	-	-	2025 он	
		Барилгын материал тээвэрлэх үедээ ачааны машины ачааг хучиж асгарах, тоосжилт үүсгэхээс сэргийлэх, ялангуяа нарийн ширхэгтэй материалыг битүү машинаар зөөвөрлөх		-	-	-	-	2025 он	
Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч									
4	Машин техникээс тос тосолгооны материал асгарч хөрс бохирдуулах	Техникийн эвдрэл гэмтлийг зориулалтын талбай (засварын цех)-д байрлуулж засах		-	Үйл ажиллагааны зардалд хамаарна.	-	-	2025 он	
		Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийн түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх		-	-	-	-	2025 он	
		Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмуд	-	-	-	-	2025 он	
		Бетон зуурмаг, асфальт тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх		-	-	-	-	2025 он	
5	Машин тэрэг, хүний	Барилгын ажил дуусах үед хөрс	Төслийн талбай	-	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн			2025 он	

- MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрс. Хөрсний микро элементүүдийн нийт ба хөдөлгөөнт хэлбэр дэх хэмжээг тодорхойлох арга.
- MNS 3297:2019 Байгаль хамгаалал. Хөрс. Хот, суурин газрын хөрсний эрүүл ахуйн аюулгүйн үзүүлэлт, бохирдлыг үнэлэх
- MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсэж болзошгүй	суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх			төлөвлөгөөнд тусгав.				
6	Газар шорооны ажлын улмаас өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах	Төслийн талбай	-				2025 он	
7	Төслийн талбайд байх нүхэн жорлон хөрсний бохирдол үүсгэх	Нүхэн жорлонг ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж, буулган, нүхийг дүүргэн нягтруулах							
Гадаргын болон газрын доорх ус									
8	Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах	Төслийн талбай	-	200.0	1	200.0	2025 он	➤ Усны тухай хууль, 2012 он ➤ Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль, 2012 он ➤ Монгол Улсын байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны 6 дугаар сарын 05-ны өдрийн А-230/127 дугаар хамтарсан тушаал, “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл
9	Гадаргын усны урсац, горим	Барилгын ажлын үед усан сан бүхий газрын онцгой	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	өөрчлөгдөх	хамгаалалтын бүсэд хамаарах газраас элс, хайрга чулуу авч ашиглахгүй байх							ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам”
10	Гадаргын ус хатуу, шингэн хаягдлаар бохирдох	Голын усанд машин угаах, голын ойр орчимд бие засах, хог хаягдал ил задгай хаяхгүй байх талаар барилгын ажилчдад анхааруулах ба үүнд талбайн инженер хатуу хяналт тавьж ажиллах	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	
Ургамлан нөмрөг									
11	Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	
Нийгэм, хүний эрүүл мэнд									
12	Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсэж ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	➤ Барилгын тухай хууль, 2016 он
13	Төслийн талбай орчмын оршин суугчдад тодорхой мэдээлэл өгөөгүйн улмаас үл ойлголцол үүсэх	Барилгын ажлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэх хугацаа, хийгдэх ажлуудын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөхүйц мэдээллийн самбарыг барилгын талбайн орчимд	Төслийн талбай	мян.төг	500.0	1	500.0	2025 он	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
		байршуулах							
14		Барилгын ажлын явцад орон нутгийн иргэдээс ирсэн аливаа санал гомдлыг хүлээн авч богино хугацаанд шийдвэрлэх, шаардлагатай тохиолдолд нэгдсэн журмаар мэдээлэл өгөх		-	-	-	-	2025 он	
15	Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	Гадна зам талбай тавих, хөрсийг хусаж цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	
16		Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	
17		Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх	Төслийн талбай	-	-	-	-	2025 он	
Нийт дүн				1,300.0					

6.6 СЕР гэрээний дугаартай тоглоомын талбайн тохижилтын ажил

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 0.095 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	Тоглоомын талбай байгуулах ажилд өртөж эвдэрэх 0.095 га талбайд орчны тохижилт үүсгэх	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт		Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан			Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникуудийг сар бүр үзлэгт оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх	Бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Тохижилтын ажлын үед		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ	
	- Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах - Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд 250м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх			ОХШХ-т тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид, Сар бүр		
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилга усралтын үед тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	- Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох - Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх - Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих	Бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай,		Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	■ СХД-ийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх ■ Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах ■ Барилгын түр кэмпэд хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажил эхлэх үед	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
	■ Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох ■ Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих ■ Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах ■ Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх						Барилгын ажлын туршид	
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	■ Барилын ажил гүйцэтгэх газар нь үерийн далангийн хажууд учир ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх ■ Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	2	50,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын ажилд ашиглагдах машин техникүүд Сэлх голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол	Сэлх голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлх голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох	Сэлх голын усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруул ах тэмдэг байрлуула х цэгийн тоо		100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
үүсгэж болзошгүй, бохир ус дамжуулах шугам хоолойг зориулалтын бус материалаар хийх, шугам хоолойд гэмтэл үүсэж гүний усыг бохирдуулж болзошгүй.	■ Тохижилтын ажлын барилгын материалыг Сэлх гол орчим болон усны түгээх цэгээс хол байлгах.	Тохижилтын ажлын үед	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан				Барилгын ажлын явцад улирал бүр	Усны тухайн хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль MNS 4586:2024 Усан орчны чанар. Ерөнхий шаардлага
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	■ Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх ■ Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмпүүдэд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	■ Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах ■ Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын ажлын талбай барилгын түр кэмпүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	■ Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх ■ Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох ■ Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх ■ Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажлын үед гэр хороолол дунд	■ Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй	Барилгын ажлын бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид	Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт.

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх ■ Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх							техникийн шаардлага MNS 6808-2019 стандарт
Барилгын материал буюу хаягдал шороон материал тээвэрлэх үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	■ Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах ■ Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх ■ Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмпэд дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СБД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 14 хоногт 1 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	■ Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх ■ Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	300,000	300,000	Барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль	
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид		
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.		Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд			Барилгын ажлын эхэнд		
СЕР багцын нийт дүн:						800,000 төгрөг		

7 НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хууль, “Ашигт малтмалын тухай” хууль, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль болон бусад хууль тогтоолын дагуу Дамбадаржаа дэд төвд явагдах барилгын ажлын улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн ажлыг Монгол улсын стандарт /MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008/-ын дагуу хийсэн байх үүрэгтэй. Нөхөн сэргээлтийн ажлын зардлуудыг “Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын хамтарсан 2015 оны 03 сарын 30-ны өдрийн А-138 дугаар тушаалын хавсралт болох нөхөн сэргээлт хийгдэх ажлын үнэлгээ тооцох аргачлал”-ын дагуу тооцоолсон болно.

7.1 Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ

Дамбадаржаа дэд төв барих газар шороо болон барилгын ажлын үед **61,801.5 м.кв**-д талбайд газар шорооны ажил хийгдэнэ. Үүнээс зам, барилга баригдсан талбайг хасаад эвдэрсэн болон талхагдсан талбай болох **25,159.5 м²** талбайд нөхөн сэргээлтийн ажил ба үүний 45% буюу **10,387.05 м²** талбайд техникийн нөхөн сэргээлт,

Хүснэгт 7-1. Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ

Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажлууд	Нөхөн сэргээлтийн
DARI-1	Авто зам, Дулаан хангамж, Цэвэр усан хангамж, Ариутгах татуургын сүлжээ,	Нийт нөлөөлөлд өртөх талбай: 9,847м ² буюу 0.98 га.. Нөхөн сэргээлт хийх талбай 4,431.15 м ²
DARI-2	Авто зам, Дулаан хангамж, Цэвэр усан хангамж, Ариутгах татуургын сүлжээ,	Нийт нөлөөлөлд өртөх талбай: 13,235.5м ² буюу 1.3 га .Нөхөн сэргээлт хийх талбай 5,955.9 м ²
DAEC	Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа	Нөлөөлөлд өртөх талбай: 693м²
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэг	Нийт 1,809 м ² талбайн 10%-д нь ногоон байгууламж үүсгэнэ.
GWD	Хөрсний ус зайлуулах	Нөлөөлөлд өртөх талбай: 2,077.5 м ² .
CEP	Тохижилтын ажил	58-р сургууль 258,8м ² , 83-р ус түгээх газар 58 м ² талбайд нөхөн сэргээлт хийнэ.
Нийт дүн		10,703.85 м²

7.2 Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн

Хүснэгт 7-2. Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн

Төслийн нэр	2025 онд хийгдэх нөхөн сэргээлтийн зардал /төгрөг/
ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг	3,929,977.6
DARI-1 гэрээний дугаартай нэгдүгээр багц	7,986,000
DARI-2 гэрээний дугаартай хоёрдугаар багц	
DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа	106,770
GWD гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт	-
CEP гэрээний дугаартай Тоглоомын талбайн тохижилт төсөл	15,673,901
Нийт дүн	27,696,648.6

7.3 DARI-1 болон DARI-2 гэрээний дугаартай багц

Энэхүү төлөвлөгөөг барилгын ажлын үе шатанд DARI-1, DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын гүйцэтгэгч байгууллага хариуцан хэрэгжүүлнэ.

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал ₮	Тоо хэмжээ	Нийт зардал ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үед талбайг хэлбэршүүлэх, тэгшлэх, шаардлагатай газарт нь хөрсөөр хучих зэрэг ажлууд багтана.	УДДТ-ийн газар шороо барилгын ажил хийгдэж дууссан талбайд ухсан нүхийг дор бүр булж явган хүний зам, гудамж талбайг тэгшилж техникийн нөхөн сэргээлтийг хийнэ Авто зам шугам сүлжээний ажил дууссаны дараа талбайг цэвэрлэх, тэгшлэх хэлбэршүүлэх замаар техникийн нөхөн сэргээлтийг хийнэ. Дамбадаржаа дэд төвд хэрэгжиж буй авто зам шугам сүлжээ газар шороо болон барилгын ажлын үед 24,074.2 м.кв-д талбайд газар шорооны ажил хийгдэнэ. Тухайн ажил хийгдэж дууссаны дараа барилгын талбайн ойролцоо эвдэрсэн болон талхагдсан талбай болох 3578.0+270 м2 нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэнэ.	Барилгын ажлын талбайд	Дотоод төлөвлөгөөгөөр			Үйл ажиллагааны зардал	Төсөл хэрэгжих хугацаанд хийгдээд явна.	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS5914:2008 Барилгын ажлын зураг төсөл, ажлын даалгавар нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний дагуу Тарималжуулахад шаардагдах үр суулгачын тариалах норм, нормативыг тооцохдоо MNS 5918:2023 эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах, MNS6258-1:2011 суулгачны нүхийг бэлтгэх, суулгах MNS6258-2:2011 мод, сөөгний суулгач, арчлах
2	Төслийн зүгээс	Олон наст ургамлыг тариалахад							
				3848 м²	-	-	3,993,000	2025 оны хаврын	

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал ₮	Тоо хэмжээ	Нийт зардал ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил	Нөмргөн ургамал тариалахад		3848 м²	-	-	3,993,000	улиралд хийнэ	
4		Шимт хөрс бэлдэх зардал		Үйл ажиллагааны зардал					
5		Ажиллах хүчний зардал		Тоо хэмжээ	Үйл ажиллагааны зардал		4 сарын хугацаанд ажиллах.		
Нийт зардал				7.986.000					

7.4 GWD гэрээний дугаартай хөрсний ус зайлуулах

Авто зам, цэвэр, бохир, дулааны шугам сүлжээ болон холбогдох дэд бүтцийн ажлын хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил GWD багц 2025 онд хэрэгжүүлэх нөхөн сэргээлтийн ажлын төлөвлөгөө:

Хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажлын үед нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө төлөвлөгдөөгүй болно

7.5 ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Шимт хөрс худалдан авах, тараах	Төслийн талбай	м³	72.4	-	59,657.6	2025 он	➤ Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5918 : 2023 ➤ Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 5914 : 2008 ➤ Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах MNS 6260 : 2020 ➤ Мод тарих гарын авлага
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Зүлэгжүүлэх	Төслийн талбай	м²	181	-	1,530,320.0	2025 он	
3	“Тэрбум мод” Үндэсний хөдөлгөөнийг хэрэгжүүлэх тухай Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн хүрээнд төслийн талбайд мод тарих	Цэцэрлэгийн хашааг тойруулан мод тарих	Төслийн талбай	ш	453	5,000.0	2,265,000.0	2025 он	
4		Төслийн талбайд мод тарих		ш	14ш – Монос 1ш - Гацуур	5,000.0	75,000.0	2025 он	
НИЙТ							3,929,977.60		

7.6 ДАЕС гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ		Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай	
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал. Нөлөөлөлд өртөх талбай: 693м2					
№	Хийгдэх ажил	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	1.0м³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	57.87м3	109.5 цаг/м3	1845	106,770
Нийт				106,770	

7.7 СЕР гэрээний дугаартай Тоглоомын талбайн тохижилт төсөл

58-р ерөнхий боловсролын сургуулийн тохижилт

Голт бор нь 50х50, 60х60 хэмжээтэй нүхэнл хоорондоо 2-3 м зайтай 17 ширхэгийг тарина. 258.8 м² талбайд зүлэгжүүлэлт хийгдэнэ. Ногоон байгууламжийн моддын сонголтыг архитектур дизайны үүднээс сонгосон болно.

83-р ус түгээх байр

17.2м²-ийг ногоон байгууламж эзэлж байна. Ерөнхий төлөвлөгөөний тохижилтонд дараах элементүүдийг төлөвлөсөн болно. Зүлэгжүүлэх талбайн 1м² талбайд 60-100г үр ноогдохоор тооцно. Хайлаас нийт 21 ширхэгийг тарина.

Нөхөн сэргээлтийн зардлын нэгдсэн дүн.

№	Зардлын нэр		Хэмжих нэгж	Үнэ өртөг	Нийт ажлын хэмжээ	Нийт зардлын дүн /төг/
		Биологийн нөхөн сэргээлт				
2	Зүлэгжүүлэх ажлын зардал	58-р сургууль	м²	5,173	138,46	716,297
		83-р ус түгээх		5184	56,5	293,378
3	Мод бут сөөг тарих ажлын зардал	58-р сургууль	ш	93,743	140	13,123,982
		83-р ус түгээх		73,345	21	1,540,244
Нийт						15,673,901

8 БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө нь газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын үлдэгдэл нөлөөлөлд өртөн нөхөн сэргэхгүй газарт биологийн олон янз байдлыг тухайн газартай экологийн хувьд төстэй нөхцөлд, өөр газарт дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг гаргадаг бол энэхүү төсөл нь хотын суурьшлын бүх гэр хороолол дунд хэрэгжиж буй дэд бүтцийн чиглэлийн төсөл тул дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулах шаардлагагүй төсөл болно.

9 НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БОННУ-ний судалгааны баг Дамбадаржаа дэд төвд талбайд ажиллаж, газар ашиглалтын өнөөгийн нөхцөл байдлыг тодорхойлсон судалгааг хийсэн юм. Нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажил хийгдэх хэрэгцээ шаардлага, газар эзэмшлийн байдлыг төслийн хүрээнд шинээр баригдах барилга байгууламж тус бүрээр авч үзвэл:

Хүснэгт 9-1. Газар эзэмшлийн нөхцөл байдал

Нийгмийн байгууламжийн нэр	Тайлбар, тодруулга	Байршил	Газар эзэмшигчийн нэр	Олгогдсон газрын хэмжээ	Газар чөлөөлөлт хийгдсэн эсэх
150 хүүхдийн цэцэрлэг	792 м ² цэцэрлэгийн барилга, 975 м ² тоглоомын талбай, 1430 м ² ногоон байгууламж, 19,900 м ² гадна зам талбай	СБД-ийн 17-р хороо	2020.09.15-ны өдрийн А/1111 тоот шийдвэрийг үндэслэн Нийслэлийн боловсролын газарт 15 жилээр эзэмшүүлэхээр 12874 тоот дугаар бүхий газрын гэрчилгээ олгогдсон	5194 м ²	Тийм

Дээрх хүснэгтэд үзүүлсэн газар эзэмшилтийн судалгаанаас харахад хүүхдийн цэцэрлэг, Спорт цогцолбор зэрэг байгууламжуудыг барьж байгуулах талбайд газар чөлөөлөлтийн ажил хийгдэж дуусан, холбогдох төрийн байгууллагуудад нь газар эзэмших гэрчилгээ нь олгогдсон тул цаашид нүүлгэн шилжүүлэлт, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагагүй төсөл болно.

Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр төслийн газар чөлөөлөлт, нүүлгэн шилжүүлэлтийн зөвлөх баг (Intercontinental Consultants and Technocrats Pvt.Ltd, Тэнхлэг Зууч ХХК, ICT Sain Consulting LLC) Дамбадаржаа дулааны станцыг байгуулах боломжит гурван байршил дээр тандалтын судалгааг 2020 оны 1 сарын 10-аас 22-ны хооронд гүйцэтгэсэн байна. Уг судалгаагаар Дамбадаржаа дулааны станцыг барьж байгуулах 24,000 м² талбайг чөлөөлөхөд нийт 38 айл өрхийг нүүлгэн шилжүүлэх шаардлагатай гэсэн дүгнэлт гарсан байна..

10 ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь дэд төвийн хойд талд байрлах Дамбадаржаа хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй, мөн төслийн газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөн доор нуугдмал байдлаар оршин байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, илэрч болзошгүй зэрэг сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг доорх хүснэгтэд нэгтгэн оруулав.

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн зардал ₮	Тоо хэмжээ	Нийт зардал ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Дамба дэд төвд хэрэгжиж буй авто зам шугам сүлжээний ажлын талбайд БОННУ-ээр түүх, соёлын өв илрээгүй тухай дүгнэлт гарсан.	Хэрэв төслийн үйл ажиллагааны үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирэхэд төрийн холбогдох байгууллагуудад заавал мэдэгдэх ёстой.	Барилгын ажлын талбайд	Тоо ширхэг	Тухайн үед нь шийдэх	Тухайн үед нь шийдэх	Төслийн үйл ажиллагааны бүхий л үед	Санамсаргүй олдвор илэрсэн тохиолдолд “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах шаардлагатай.

Авто зам, цэвэр, бохир, дулааны шугам сүлжээ болон холбогдох дэд бүтцийн ажлын хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил GWD багц 2025 онд хэрэгжүүлэх түүх соёлын өвийг хамгаалах ажлын төлөвлөгөө:

Хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажлын талбайд түүх, соёлын дурсгалт зүйлс илрээгүй учраас түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний ажил хийх шаардлагагүй.

11 ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БОННУ тайлангийн 7-р бүлэг буюу Эрсдэлийн үнэлгээний хүрээнд тодорхойлсон байгалийн аюул, гамшигт нөхцөл байдал болон төслийн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэнд аюулгүй байдал, байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж энэ хэсэгт орууллаа. Энэхүү төлөвлөгөөг Дамбадаржаа дэд төвд барилгын ажил явуулах бүх багцууд мөрдөж ажиллана.

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Байгалийн аюул, гамшигт нөхцөл байдал						
Үерийн эрсдэл	- Барилгын түр кэмп, хөрсний овоолгыг үерт өртөхөөргүй газарт сонгож байршуулах, - Шугам хоолой тавих шуудуу ухах газар шорооны ажлыг хур борооны улирлаас урьтаж хийж дуусгах - Гамшгаас хамгаалах Онцгой байдлын төлөвлөгөө боловсруулж холбогдох байгууллагаар батлуулж, хэрэгжүүлэх	Барилгын түр кэмп, хөрсний овоолго	Үйл ажиллагааны зардал багтсан		Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Газар хөдлөлтийн аюул, эрсдэл	Онцгой байдлын үед гамшгаас хамгаалах арга хэмжээ авах талаарх сургалтад барилгын ажилчид, инженерүүдийг хамруулах	Бүх багцын ажилчид, инженерүүд: DARI-1, DARI-2, DAEC, GWD, ASKG-DA, CEP	600,000	3,600,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
	Газар хөдлөлтийн үед цугларах цэг тогтоож, самбар байршуулах	Барилгын түр кэмп, ажил явагдах цэгүүд, бүх багцууд: DARI-1, DARI-2, DAEC, GWD, ASKG-DA, CEP	50,000	300,000		
	- Нийгмийн барилга байгууламж барих газрын хөрсний шинж байдлын судалгааг иж бүрнээр хийж газар хөдлөлтийн бичил мужлалын нарийвчилсан зурагт тусгах Барилга, байгууламжийн үндсэн бүтээгдэхүүний чанар, материалын орц, бүтээцэд хяналт тавих, чичирхийлэлд тэсвэрлэх чадварыг шалгах - Барилга, байгууламжуудыг паспортжуулах, ашиглалтын чанар байдалд үнэлгээ өгөх	ASKG-DA, DAEC багц	Барилгын зураг төсөл боловсруулах зардал багтсан		Зураг төсөл ба барилгын ажлын үе шатанд	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Гал түймрийн аюул	Ажилчдын түр кэмпэд галын пункт байгуулж гал унтраах багаж төхөөрөмжөөр хангах.	Барилгын түр кэмп, бүх багцууд: DARI-	1,500,000	7,500,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
эрсдэл		1, DARI-2, DAEC, ASKG-DA, GWD, CEP				байдлын тухай хууль
	- Барилгын ажилчдад тогтмол зааварчилгааа өгч ажиллах. - Галын болзошгүй аюул, ослын үед авах арга хэмжээний бэлтгэл, зохион байгуулалтын ажлыг “Галын аюулгүй байдлын тухай хууль”-ийн шаардлагад нийцүүлж хийх - Гал гарсан тохиолдолд газар авхуулахгүй унтраах анхан шатны арга хэмжээ авах, Онцгой байдлын албанд цаг алдалгүй мэдээлэх - Гал түймрийн аюултай тоног төхөөрөмжийг тавигдаж буй шаардлагын түвшинд стандартын дагуу тусгаарласан өрөө, ил талбайд байрлуулах - Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын дүрэм, стандартын шаардлага хангасан эсэхэд хяналт тавих - Цахилгааны байгууламж, тоног төхөөрөмжөө аянга цахилгаанаас хамгаалж буй байдалд хяналт тавих - Шинээр баригдах нийгмийн барилга байгууламжуудад гал түймрээс хамгаалах систем төлөвлөж өгөх	Барилгын түр кэмп, барилгын ажил явагдах талбай, бүх багцууд	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Барилгын ажлын туршид	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль	
2. Төслийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалах осол, эрсдэл						
2.1. Газар шорооны ажил						
Шугам хоолой тавих шуудуунд хүн унах	Газар шорооны ажил идэвхтэй явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж анхааруулах тэмдэг байрлуулах	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Газар ухах ажлын үед хөрсөнд нуралт үүсч осол гарах	Ажил эхлэхийн өмнө, ажлын явцад хэвгий хэсэг, хөрсний бүтцийг шалгах, ачааны машины даацыг тохируулах, нурах эрсдэлтэй газарт ажилчид нэвтрэхийг хориглох, хөрсийг тохирсон хэмжээнд ухах		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			
Гинжит экскаватор газар ухах явцад осол гаргах	Машин мехнизмын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, машин мехнизмын ард улаан гэрэл, самбар тавих, машин мехнизмыг ашиглах явцад дохиочныг талбайд ажиллуулан бусад ажилчин орохыг хориглох	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт				
Кабель, холбооны утас шугамыг хөндөж гэмтээх	Газар шорооны ажил явагдах орчинд буй шугам сүлжээний схем, зургийг сайтар судалж ажлаа төлөвлөх, инженерийн хяналт тавих	Дамбадаржаа дэд төвд одоо байгаа шугам сүлжээнүүд	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
2.2. Шугам хоолойн угсралт, суурилуулалтын ажлууд						
Гагнуурын оч үсэрч хүн гэмтэх	Зориулалтын хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл өмсөх, гагнуур хийгдэж буй цэгийг хашиж хамгаалах	Холболт, угсралтын ажил явагдаж буй цэгт	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Шугам хоолойн угсралтын ажлын үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага	
Зүсэх, бутлах ажлын үед осол гарах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх,					
Тогонд цохиулах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх					
2.3. Барилга угсралтын ажил						
Өндрөөс юм унаж хүн гэмтээх	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх, барилга баригдаж буй талбайг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэглэгээ байршуулах, шаардлагатай тохиолдолд хамгаалалтын саравч бүхий зам төлөвлөж өгөх	Барилга угсралтын ажил явагдах бүх цэгт, DAEC, ASKG-DA, багцууд	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу	Барилга угсралтын ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага	
Ачаа өргөх үед тросс тасрах	Ачаа өргөх троссын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, тросс өргөх чиглэлд хүн явуулахгүй байх		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			
Зүсэх, бутлах ажлын үед осол гарах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			
Химийн хорт ба аюултай бодис агуулаагүй барилгын материал сонгож ашиглах	Төслийн барилгын ажилд VOC зэрэг химийн нэгдлүүд, хорт ба аюултай бодис агуулсан материал хэрэглэхээс татгалзах, зайлшгүй хэрэглэх болсон тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагаар химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэх шаардлагатай.	Барилга угсралтын ажил явагдах бүх цэгт, DAEC, ASKG-DA, багцууд	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Химийн хорт ба аюултай бодисын тухай хууль	
2.4. Зам барилгын ажил						
Бетон насосны машин суурилуулахад осол гарах	Бетон зуурмагны машин ухрах, хөдлөх үед дохиочин ажиллуулах, хамгаалалтын хувцас хэрэглэл өмсөх, ажлын хувцас өмсөөгүй хүнийг талбай руу ойртуулахгүй байх	Зам барилгын ажил явагдах бүх цэгт, DARI-1 ба DARI-2, багцууд	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Зам барилгын ажлын явцад,	Замын хөдөлгөөний аюулгүй басдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй.	
Зам индүүдэгч, зуурмаг шахагч машин механизмууд осол гарах	Ухрах, эргэх маневрыг зөвхөн дохиочны заавраар хийх					
Өндөр температуртай асфальт алдагдах, түүнд түлэгдэх	Ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа ажил эхлэхээс өмнө өгөх, хувийн хамгаалалтын хувцас хэрэглэл өгч хэрэглүүлэх					

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хучилт хийх тоног төхөөрөмж эвдрэх	Урьдчилсан төлөвлөгөө гаргах, машин механизмын бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянах, шаардлагатай засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийх					Ерөнхий шаардлага
Зам доогуур тавьсан ус нэвтрүүлэх хоолой бөглөрөх	Ус нэвтрүүлэх хоолойнуудыг жил бүр цэвэрлэж хуримтлагдсан хог хаягдал, хагшаасыг зайлуулж байх		Нийслэл хотын зам засвар, арчилгааны төсвөөс санхүүжнэ.		Зам ашиглалтын үед, жил бүр	Авто замын тухай хууль
2.5. Барилгын материал тээвэрлэх, ачих буулгах үйл ажиллагаа						
Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин явган зорчигчийг мөргөж гэмтээх буюу бусад машин тэрэгтэй мөргөлдөх	Жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааны сургалтад давтан хамруулах, аюулгүй ажиллагааны журмыг чанд мөрдүүлэх, техникийн бүрэн байдлыг тогтмол шалгах, гэр хороолол доторх замд хурдны хязгаар тогтоох	Бүх тээврийн хэрэгсэл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу		Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй басдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал ачиж буулгах явцад осол гарах	Ачаа өргөх троссын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, тросс өргөх чиглэлд хүн явуулахгүй байх		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан		Өдөр тутам	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Дренажийн ажлын үед явцад шугам хоолой угсралтын ажлын үед	Техник технологийн аюулгүй байдлыг тогмол шалгах, хянах	Дренажийн ажлын үед	Барилгын ажлын зардалд багтсан			MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
	Төмөр бетон байгууламжийг барихдаа “Усны барилга байгууламжийн бетон ба төмөр бетон бүтээц БН6/Д33-06-09 нормийг баримтлана.					
	Хамгаалалтын далан, жалга сайрыг цэвэрлэж байх		СЕР			
Нийт дүн:			10,800,000			
Барилгын ажлын багц тус бүрт ногдох осол эрсдэлийн менежментийн зардал: (DARI-1, DARI-2, DAEC, GWD, ASKG-DA, СЕР багцууд)			2,160,000 (барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан болно)			

12 ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Энэхүү төлөвлөгөөг барилгын ажлын үе шатанд DARI-1, DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын гүйцэтгэгч байгууллага хариуцан хэрэгжүүлнэ.

Чиглэл	Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ	1. Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж ТУН-ээр хянуулж, хэрэгжүүлж ажиллана. 2. Чингэлтэй дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж ажиллах	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хог хаягдлын тухай хууль
Ахуйн хог хаягдлын менежмент	Барилгын түр кэмпэд ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх	1	500,000	500,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хог хаягдлын тухай хууль Ариун цэврийн тухай хууль MNS 5344: 2011. Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
	ЧД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг хог хаягдлын нэгдсэн цэгт тээвэрлэн хүргэх ажлыг гүйцэтгүүлэх	34.56тн	10,000	345,000	7 хоногт 2 удаа	
	Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	
	Барилгын ажил явагдаж буй газруудад зориулалтын хогийн сав байрлуулах	5	30,000	150,000		
	Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх	1	500,000	500,000		
	Барилгын түр кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	16	50,000	800,000		
	Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан				
Барилгын хог хаягдлын менежмент	1. Барилгын хог хаягдлыг дахин ашиглах, дахин боловсруулах хэрэгцээ, төрлөөр нь ангилан ялгана. 2. Барилгын ажил дуусах үед үүссэн хог хаягдлыг бүрэн цэвэрлэж, талбайг чөлөөлнө. 3. Барилгаас үүссэн дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдлыг	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дайнх

Чиглэл	Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	зайлуулах зөвшөөрлийг ЧД-ийн Засаг даргаас авч, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт тээвэрлэн зайлуулна. 4. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх ажлыг тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хийж гүйцэтгүүлнэ. 5. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх машиныг нийслэлийн нэгдсэн GPS-ийн хяналтын системд бүртгүүлсэн байх 6. Хог хаягдлыг зориулалтын цэгээс бусад газар хаяхгүй байх 7. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх тэвштэй буюу өөрөө буулгагч тээврийн хэрэгсэл нь хог хаягдлыг гээгдэхээс хамгаалах зориулалтыг хэрэгсэлтэй, өндөрлөгөө, хашлага, бүтээлэгтэй байх					боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2018 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм
Хаягдал шороон материалын менежмент	1. Газар шорооны ажлаас үүсэх хаягдал шороон материалыг Цагаандавааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг ЧД-ийн захиргаанаас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. 2. Хаягдал шороон материалыг их хэмжээгээр хуримтлуулалгүйгээр тухай бүрт зайлуулж байх 3. Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын ялгарал, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана.	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
Нийт дүн:		2,295,000				

Хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил GWD багцын 2025 онд хэрэгжүүлэх осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөөгөө.

2024 онд хөрсний усны түвшин доошлуулах дренажийн ажил хийгдэж дууссан учраас хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний ажил хийх шаардлагагүй.

12.1 ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2025 онд хийгдэх ажил

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Үерийн эрсдэл	- Барилгын түр кэмп, хөрсний овоолгыг үерт өртөхөөргүй газарт сонгож байршуулах, - Шугам хоолой тавих шуудуу ухах газар шорооны ажлыг хур борооны улирлаас урьтаж хийж дуусгах - Гамшгаас хамгаалах Онцгой байдлын төлөвлөгөө боловсруулж холбогдох байгууллагаар батлуулж, хэрэгжүүлэх		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Газар хөдлөлтийн аюул, эрсдэл	Онцгой байдлын үед гамшгаас хамгаалах арга хэмжээ авах талаарх сургалтад барилгын ажилчид, инженерүүдийг хамруулах	600,000		3,600,000	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
	Газар хөдлөлтийн самбар байршуулах	50,000		300,000	
	- Нийгмийн барилга байгууламж барих газрын хөрсний шинж байдлын судалгааг иж бүрнээр хийж газар хөдлөлтийн бичил мужлалын нарийвчилсан зурагт тусгах Барилга, байгууламжийн үндсэн бүтээгдэхүүний чанар, материалын орц, бүтээцэд хяналт тавих, чичирхийлэлд тэсвэрлэх чадварыг шалгах - Барилга, байгууламжуудыг паспортжуулах, ашиглалтын чанар байдалд үнэлгээ өгөх		Барилгын зураг төсөл боловсруулах зардалд багтсан	Зураг төсөл ба барилгын ажлын үе шатанд	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
	Ажилчдын түр кэмпэд галын пункт байгуулж гал унтраах багаж төхөөрөмжөөр хангах.	100,000		100,000	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль,
Нийт зардал				4,000.0	

12.2 ДАЕС гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа

Чиглэл	Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгж өртөг	Нийт зардал,	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ	1. Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах 2. Дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж ажиллах	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хог хаягдлын тухай хууль
Ахуйн хог хаягдлын менежмент	Барилгын түр кэмпэд ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх	6	500,000	3,600,000		Хог хаягдлын тухай хууль
	Гээрээний дагуу цугларсан хог хаягдлыг хог хаягдлын нэгдсэн цэгт тээвэрлэн хүргэх ажлыг гүйцэтгүүлэх	60 тн	5,000	300,000	7 хоногт 2 удаа	Ариун цэврийн тухай хууль MNS 5344:2011.
	Барилгын ажил явагдаж буй газруудад зориулалтын хогийн сав байрлуулах	15	30,000	540,000		Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
	Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх	Дотоод төлөвлөлтөөр				
	Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан				
Барилгын хог хаягдлын менежмент	1. Барилгын хог хаягдлыг дахин ашиглах, дахин боловсруулах хэрэгцээ, төрлөөр нь ангилан ялгах 2. Барилгаас үүссэн дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдлыг зайлуулах зөвшөөрлийг дүүргийн Засаг даргаас авч, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт тээвэрлэн зайлуулна. 3. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх тэвштэй буюу өөрөө буулгагч тээврийн хэрэгсэл нь хог хаягдлыг гээгдэхээс хамгаалах зориулалтыг хэрэгсэлтэй, өндөрлөгөө, хашлага, бүтээлэгтэй байх	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, даихн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNSBS 5906:2018
Нийт дүн	640,000 төгрөг (Барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан)					

13 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР (ОХШХ)

Төслийн үйл ажиллагаанаас орчны агаар, ус, хөрсөнд үзүүлэх нөлөөллийг илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний хэрэгжилт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар авсан арга хэмжээний дүнг хянаж шалгах, цаашдын үйл ажиллагааг тодотгох зорилгоор хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

ОХШХ-т төсөл хэрэгжих газрын агаарын чанар, усны чанар, хөрсөн бүрхэвч, дуу чимээний нөлөөлөл зэрэг хяналт шинжилгээний үзүүлэлт, хэмжилт хийх, дээж авах байршил, хугацаа, давтамж, холбогдох стандарт болон эдгээр ажлыг гүйцэтгэхэд шаардагдах зардлын төсвийг тооцоолов. ОХШХ-ыг байгаль орчны мэргэжилтэн, мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар хэрэгжүүлж, хяналт тавьж, тухайн бүрд нь тайлагнан ажиллана.

Хүснэгт 13-1. Лабораторийн шинжилгээний тариф

№	Шинжилгээний төрөл	Үнэ, ₮	Хэмжилт хийх хугацаа
1	Агаарын чанарын шинжилгээ (SO ₂ , NO ₂ , CO)	150000	2025 онд 5 болон 9-р сард хэмжилт хийнэ
	Дуу чимээ		
	Тоосны үзүүлэлт (PM10, PM2.5, TSP)		
2	Хөрсний ерөнхий шинжилгээ (Агрохими, Механик бүрэлдэхүүн)	25000	
	Хөрсний бохирдлын шинжилгээ (1 дээжинд 6 элемент: Ni, Cu, Cr, Cd, Pb, Zn)+нефтийн бохирдол	30000	
	Хөрсний бактерлогийн шинжилгээ	25000	
3	Ундны усны бүрэн шинжилгээ (ерөнхий хими)	49,000	
	Усны бохирдлын шинжилгээ (1 дээжинд 6 элемент Cu, Ni, Co, Cr, Pb, Ag)+эрүүл ахуй	78000	
4	Хээрийн хэмжилтийн хүний томилолт бусад зардал		

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
ASKG-DA	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	100,000	200,000	MNS4585:2025.Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	50,000	100,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	1 цэгт	80,000	160,000	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг/усны нөөцийн сав/	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
ASKG-DA багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,114,000 төгрөг	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
DARI-1	Агаарын чанар SO2, NO2, PM10, PM2.5	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	50,000	300,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол?	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	3 цэгт	80,000	480,000	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг болон нөөцийн сав	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Гадаргын усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Сэлбэ голоос	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS 4586:2024 Усан орчны чанарын үзүүлэлт.
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
DARI-1 багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						2,288,000 төгрөг	

Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр, 2 дугаар үе шат

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
DARI-2	Агаарын чанар SO2, NO2, PM10, PM2.5	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	50,000	300,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Ca, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол?	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	3 цэгт	80,000	480,000	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг, нөөцийн сав?	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Гадаргын ус усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Сэлбэ голоос	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS 4586:2024 Усан орчны чанарын үзүүлэлт.
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
DARI-2 багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						2,288,000 төгрөг	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
ДАЕС	Агаарын чанар SO2, NO2, PM10, PM2.5	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	50,000	200,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, pH, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Ca, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол?	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	2 цэгт	80,000	320,000	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
ДАЕС багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,574,000 төгрөг	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
GWD	Агаарын чанар SO2, NO2, PM10, PM2.5	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	100,000	200,000	MNS4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	50,000	100,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, pH, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Ca, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол?	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	1 цэгт	80,000	160,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Гадаргын усны чанар Сэлбэ голоос дээж авах: Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Сэлбэ гол? болон Сэлбэ голруу нийлүүлж буй хөрсний ус	Сард 1 удаа Нийт 4 удаа	1 цэгт	127,000	508,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ???????? MNS 4586:2024 Усан орчны чанарын үзүүлэлт.
GWD багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						968,000 төгрөг	

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
СЕР	Агаарын чанар SO2, NO2, PM10, PM2.5	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS6063:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2023 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны агаар дахь хорт бодисыг хэмжихэд тавих ерөнхий шаардлага, зөвшөөрөх дээд хэмжээ.
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	50,000	200,000	MNS 4585:2025 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага /Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ/ MNS 6768 : 2019. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P2O5, K2O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд+эрүүл ахуй+нефтийн бохирдол?	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	2 цэгт	80,000	320,000	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu+эрүүл ахуй	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг /нөөцийн сав???	Жилд 2 удаа	1 цэгт	127,000	254,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
СЕР багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,574,000 төгрөг	

14 БОМТ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, БОАЖЯ-аар батлуулах үүрэгтэй. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг 2025 оны 11 дүгээр сарын 1 өдрийн дотор БОАЖЯ-нд хүргүүлнэ. БОАЖЯ нь байгалцць орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээж авч, түүний биелэлтийг шалгаж, дүгнэлт гаргана.

Хүснэгт 14-1 . БОМТ хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь.

БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
БОУАӨЯ	Тухайн жилийн БОМТ г бэлтгэх хүргүүлэх	Тухайн онд хийгдэх ажлууд, хэрэгжүүлэх БО-ыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөлт	Өмнөх оны 12-р сарын 30-ний дотор	Тухайн жилийн БОМТ дээр шинжээчийн санал шүүмжийг авч, тусган оруулах	Төслийн Удирдах Нэгж
	Тухайн жилийн БОМТ г хянуулж, батлуулах	Баталгаажих нүүр хуудасны загварын дагуу (БОМТ журмын 1-р хавсралт)	Тухайн оны 3-р сарын 31-ний дотор		Төслийн Удирдах Нэгж
	Тухайн жилийн БОМТ ний биелэлтийн тайланг хүргүүлэх	БОМТ-ний биелэлт, үр дүн	Тухайн оны 11-р сарын 1-ний дотор	Тухайн жилийн БОМТ-н биелэлтийн тайланд ажлын хэсгийн санал шүүмжийг авч, тусган оруулах	Төслийн Удирдах Нэгж
Нийслэлийн Байгаль Орчны Газар	БОМТ-ний биелэлтийг газар дээр нь шалгаж, дүгнэлт гаргах	БОМТ-ний биелэлтийг хүлээж авах дүгнэх хуудас (БОМТ журмын 4-р хавсралт)	Тухайн оны 11-р сарын 30-ний дотор		Төслийн Удирдах Нэгж
Төсөл хэрэгжиж буй СБД-н 16,17-р хороодын захиргаа, ИНХ, оршин суугчид	Олон нийтийн уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах	БОМТ-ний биелэлтийг олон нийтэд мэдээлэх, танилцуулах	Жилд 1 удаа	БО-ны нөлөөлөл, БОМТ н хэрэгжилтийн талаарх олон нийтийн санал, шүүмжийг хүлээн авч ажлын төлөвлөлт, зохион байгуулалтад тусгах	Төслийн Удирдах Нэгж

15 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ, ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хүснэгт 15-1. Удирдлага зохион байгуулалт, оролцогч талуудад мэдээлэл өгөх, тайлагнах, хэлэлцүүлэх арга хэмжээ.

УБХХОДХ 2-р үе шатанд хэрэгжиж буй “Дамбадаржаа дэд төв” төслийн БОМТ 2025 тайлангийн “Удирдлага зохион байгуулалтын менежмент”-ийг доор авч үзэв.			
Баянхошуу нийгмийн барилга байгууламж барих төслийн барилгын ажлын явцад: 1. ТУА –ийн байгаль орчин, нийгмийн мэргэжилтэн нь байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, нийгмийн асуудлыг бүхэлд нь хариуцдаг ба дэд төслүүдийн гүйцэтгэгч, БО, нийгэм, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зөвлөх байгууллагууд, тэдгээрийн хүмүүстэй харилцах ажлыг хариуцаж, ТУА зохицуулагч, төрийн захиргааны байгууллага, АХБ-ны хүмүүст ажлын явц, үр дүнг танилцуулж, хүргэх, батлуулах ажлыг хариуцдаг. 2. Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагуудын байгаль орчны мэргэжилтнүүд нь БОМТ-ний хэрэгжилтэд хяналт тавих, сургалт зохион байгуулах, талбайн мониторингийн ажлыг хийж гүйцэтгэх, ажлын үр дүнг ТУА-д тайлагнах зэрэг чиг үүрэгтэй ажиллана. 3. Байгаль орчны хөндлөнгийн хяналтын байгууллага талбайд ажиллах, ТУА-д зөвлөгөө өгөх, туслах ажлыг гүйцэтгэнэ. 4. УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь барилгын гүйцэтгэгч нараас БОМТ биелэлтийн тайланг тухайн оны 09 дүгээр сарын 25-ний дотор хүлээн авна.			
Албан тушаал	ТУА-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн	Хаяг	Улаанбаатар хотын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр төслийн байр
Нэр	З.Мөнх-Оргил	Утас	976 (70003099)
Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ			
Байгаль орчныг хамгаалах, Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тухай хуулийн дагуу төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээг төрийн захиргааны байгууллагаар хийлгэж, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг тусгай зөшөөрөл бүхий байгууллагаар хийлгэж ажиллана. Баянхошуу нийгмийн барилга байгууламж барих төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, 2021 он, Эс И Си ХХК			
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, биелэлт:			
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ, ХЯНАН БАТЛАХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ “3.3.Төсөл хэрэгжүүлэгчээс тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээж авсан аймаг, НБОГ түүний биелэлтийг шалгаж, дүгнэлт гаргах ажлын хэсгийг аймаг, нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар байгуулж, ажилуулан дүгнэлтийг 12 дугаар сарын 1-ний дотор гаргуулах ба уг ажлын хэсэгт аймаг нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын хөгжлийн бодлогын хэлтэс, байгаль орчны газар, мэргэжлийн хяналтын газар, сав газрын захиргаа, сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газрын төлөөлөл, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч, газрын даамал орно” гэж заасан.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь барилгын гүйцэтгэгч нараас БОМТ биелэлтийг тухайн оны 10 дугаар сарын 1-ний дотор хүлээн авна.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч бүх гүйцэтгэгчийн БОМТ биелэлтийн тайланг “НБОГ”-т жил бүр 11 дүгээр сард хүргүүлж, биелэлтийг дүгнүүлж ажиллана.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь бүх гүйцэтгэгчийн дараа жилийн БОМТ –ийн төлөвлөгөөг “БОУАӨЯ”-д жил бүр 12 дугаар сард хүргүүлж, батлуулан, төлөвлөгөөг гүйцэтгэгч нарт танилцуулж, төлөвлөгөөний дагуу ажлын биелэлт явагдах байдалд хяналт тавьж, шаардлага ажиллана.			

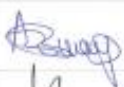
Гүйцэтгэгч.Багц
ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг
DARI-1 гэрээний дугаартай нэгдүгээр багц
DARI-2 гэрээний дугаартай хоёрдугаар багц
DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа
GWD гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт
CEP гэрээний дугаартай тоглоомын талбайн тохижилтийн ажил

БАТЛАВ. НИЙСЛЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ АРХИТЕКТОР БӨГӨӨД
ХОТ БАЙГУУЛАЛТ ХӨГЖЛИЙН ГАЗРЫН ДАРГА /Б. УУГАНБАЯР/

Шифр: МЭК-03/19

УЛААНБААТАР ХОТ, ХОЙД БҮСИЙН "ДАМБАДАРЖАА" ОРЧМЫН БАРИЛГАЖИЛТЫН ТӨСӨЛ

Боловсруулсан:			
Албан тушаал	Нэр	Гарын үсэг	Гүйцэтгэгч: Мон-Энержи Консалт ХХК, Бодь консорциум, DMES-BEC-Yooshin компанийн туншлал
Нийслэлийн Хот байгуулалт хөгжлийн газрын Ерөнхий архитекторын ажлын албаны дарга	А.БАТТӨМӨР		 Албан тушаал Мон-Энержи Консалт ХХК-ийн захирал
Нийслэлийн Хот байгуулалт хөгжлийн газрын Хот дэхин төлөвлөлтийн хэлтсийн дарга	М.НЯМБАЯР		Захиалагч: Нийслэлийн Засаг Даргын Тамгын Газар

УЛААНБААТАР ХОТ
2019 ОН

